

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.



Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/3 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapeston 8, vidéken 10 fillér.

A második csata.

Budapest, május 12.

(v.) A kocka eldőlt a szabadelvűpárt mai értekezletén, noha az igazi vitás pont, amelyet Tiszák az összeütközés tárgyául kiszemeltek, tudniillik a szállítók kérdése, ma még sorra sem került. Eldőlt a kocka mégis; jeléül ennek rámutatunk Tisza István mai felszólalásának egy passzusára, amelyben a párt egy elenyészően csekély töredékének kivonulása csakis mint igen halovány s alig valószínű eshetőség volt szembeállítva a pártfegyelem hatása alatt épségben maradó pártegységnek csaknem teljes bizonyosságával. Ha Tisza István maga így állítja fel a prognózist, bizvást tekinthetjük a küzdelmet befejezettnek.

Ezek után nyugodtan méltányolhatjuk a mai értekezlet két főmomentumát: Szilágyi Dezső és Széll Kálmán nyilatkozatát. A miniszterelnök ma érvül egy elementáris igazságot vetett a vitába, igazságot, mely a maga egyszerűségével s hatalmával leszerel minden ellenvéleményt. Azokkal szemben, akik a javaslatot a régi törvényen messze tulmenőnek mondják, arra hivatkozott Széll Kálmán, hogy a régi törvény, ha becsületesen végrehajtják, a joggyakorlat révén épen ekkora mértékét fejlesztette volna ki az összeférhetetlenségnek, míg másfelől ez a javaslat némely tekintetben — például a pénzintézetek tekintetében — határozott enyhítést jelent a hetvenötödiki törvényhez képest. Ime, a punctum saliens. Megvolt a régi törvény, tetszett volna azt lelkiismeretesen végrehajtani; hézagait betömhette volna, homályosságait megvilágíthatta volna a rossz törvénynek helyes alkalmazása. A baj éppen onnan eredt, hogy a régi törvény írott malaszt maradt. Ha végrehajtják a *ratio legis* szerint, most nem volna szükség reformra.

Mivel pedig szükség van a reformra, hát ki kell fejteni a régi törvény helyes alapelveiből mindazt, ami benne lappangott, nehogy új zavarok, új nehézségek és új kellemetlenségek fakadjanak belőle. A közvélemény szemében — úgy hiszünk — Széll Kálmánnak ez a szerencsés inspirációja véglegesen eldönti a vitát. Tovább érvelni a reform mellett valóban felesleges volna.

Figyelemre méltó módon védekezett ugyancsak ma Széll Kálmán Tisza Istvánnak ama furcsa szemrehányása ellen, hogy a kabinetkérdés felvetése érthető állásfoglalás ugyan a kormány részéről, de ha korábban folyt volna bele a kormány a kérdés fejlődésébe, akkor talán simább megoldás vált volna lehetővé. A párt viharos helyeslése közben figyelmeztette a miniszterelnök Tisza Istvánt, hogy cserben hagyta a memóriája. Mert köztudomású, hogy Széll Kálmán a bizottság munkája közben határozottan és őszintén állást foglalt a javaslat minden betűje tekintetében, elanynyira, hogy ez a javaslat, ugy amint van, már egy *kompromisszum* eredménye, amelyet a miniszterelnök fényesen bevált közvetítő tehetősége csaknem minden egyes részletnél már az előkészítés stádiumában létesített. Tudnia kellett ezt Tisza Istvánnak, hiszen az ő véleményét is meghallgatta sokszor Széll Kálmán s az ő észrevételei közül is érvényre juttatott akárhányat a szövegezésnél. A miniszterelnök tehát elég korán foglalt állást és elég határozottan is. Őszinte és férfias volt az eljárása, amelynek minden egyes részletért teljes elismerés illeti meg. Ebből az elismerésből ki is jutott neki ma megint a szabadelvűpárt tulnyomó többségének meleg tetszésében és lelkes ünneplésében.

Tetszéssel és ünnepléssel fogadta a párt Szilágyi Dezső felszólalását is, aki nagyha-

tásu polemiával védte meg a javaslat irányelvét az ellene intézett támadásokkal szemben. Mesteri dialektikával szedte szét a Tiszák okoskodásait. Az utóbbiak közül valóságos vesszőparipa az az argumentum, hogy a javaslat igazságtalanul üldözi ki a parlamentből azokat, akik közgazdasági tevékenységükkel hozzájárultak az ország anyagi föllendüléséhez. Ezt a vesszőparipát darabokra törté Szilágyi Dezső. Hogy a javaslat igazságtalan némelyekkel szemben, ki bánja? Hiszen nem *némelyekről* akarunk mi most törvényt alkotni, hanem a *képviselők politikai függetlenségének biztosítékairól*. Vagy van inkompatibilitás, vagy nincs. Ha nincs, mért fogadják el Tiszák is a javaslatot? Ha pedig van, no akkor meg kell *valahol* huzni a választó vonalat a kompatibilis és inkompatibilis cselekmények között. Akárhogyan huzzuk meg, némelyek meg fogják sinyleni. S akik megsinylik, igazságtalanságról fognak panaszkodni. S e panaszukban lesz is szubjektív igazság. De az ország az *objektív* igazságot keresi; ez pedig abban áll, hogy a parlament ellenőrző és alkotóképessége tagjainak politikai függetlenségében rejlik, ez az utóbbi tehát magasabb rendű érdek némelyek szubjektív panaszánál. Szilágyi Dezső éles okfejtését, érdekes vitakozását nagy élvezettel hallgatta végig, s élénk helyesléssel jutalmazta a szabadelvűpárt.

A közvéleménynek kész az ítélete. A nemzet igazat ad Széll Kálmánnak, aki helyesen mondta, hogy akiknek eltérő a nézetük egyes részletkérdésekben, azok érzék be azzal, hogy szavazatukkal nem támogatják a javaslatot. De a kormány fontos politikai okokból azt kívánja, hogy ez a kínos kérdés ne menjen át végzetes örökségül a jövő országgyűlésre, s ennek megakadályozására céltudatosan vetette fel a kabinetkérdést, amely-

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(62)

— Most már melegen van urak! Lázás vagyok, szenvedélyes vagyok, táncolni, dalolni szeretnék és ölelni, csókolni, míg csak elszáll a mámor, a mámorral el az élet maga. Akie é kis könyv, többet adott nekem, mint amit az urak legmerészebb vágyaikért megígérni tudtak... Adieu urak! Én vele akarom tölteni az éjszaka hátralevő részét és a bitorodó hajnal!

A könyvet megint keblére szorította, abból egy kis levél hullott ki, finom női írás, megismerete, ámbár, ferdítve volt: a Bergerné írása. Hirtelen felkapta a földről, azzal szaladni kezdett át a termen, a lakájok nyitották előtte az ajtókat s ő meg sem állt lakásáig, mely Bergerék lakásával kapcsolatosan, a második emeleten volt.

Zoe eltűntével mintha a napsugár hagyta volna el, ridegek és kopottak lettek a falak. A spanyol grand most már meghallotta a jelentést, hogy kocsija előállott. A diplomaták egyáltalán nem értették, mi ütött Zoehoz. Nehezteltek is, hogy egy könyv miatt akármilyen benne, velők ilyen röviden végzett. De Zoe szélszélei ellen sehovala felfolyamodás nem volt és úgy tűrtötve bosszúságukat, még egy darabig időztek a pezső mellett. Mikor aztán látták, hogy távozásuk feltűnést az ott maradt művészek közt kelteni nem fog, előrendelték a kocsikat. Az orosz követnek segítség kellett, hogy a lépcsőházon áttörtesen, báró Göttfersen azonban szinte teljesen kijőza-

nodva vetette magát kocsijába. Maga mellé bebuszkoltatta az orosz nagy követet is, azon kellemetlen kilátással, hogy a követési portásig neki kell fogni, hogy fejével ki ne verje a koozi ablakát.

A Berger-etablissementnek, ennek a pénz- és becsületes szőnyegtereknek érverése most már csak a kártyázó, illetve játéktérre szorított. Itt nem volt az a zsvaj, ami a mulatózó társaságokat messzire elárulja. Alig egy-egy kitérése hallgatott a szenvedélynek, többnyire csak az arcok sápadtságából látszott, hogy ez már erején tul vesztett, vagy a kitzült arc árulta el, hogy ennek ma jó napja lesz.

A leglármásabb vagyis az egyetlen lármás alak e játékos csoportozat között Bacó Feri volt. A rouge et noiron játszott és tételeit egymás után vesztette el. Már az aranyóráját, láncát dobta oda. Régi genfi munka volt, a bankár Berger szívesen fogadta el. Az is elveszett. Öregebb társai hívták haza, de Bacó ma semmiben nem ismert határt.

Ősi pecsétnyomó gyűrűjét is feltette, rajta volt a családi cimér, mit még János Zsigmond adott.

Berger erre is tartotta a tételt, elfogadta a bementott értéket. Elveszett ez is. Bacó társaihoz fordult egy pár piasztérért, azoknak is kevés volt.

— Menjünk haza, Feri, ma nincs szerencséd, elvesztéted nem a magad, de az egész emigráció vagyonát, — mondta az öreg török.

Bacó összeresztett, mélyen a szemébe nézett társának, annak nyílt tekintetéből aláhullott tekintete, bizonytalanul tévedezett aztán egy darabig, hol a játékasztalon, hol a terem füstös levegőjében.

— De nekem játszanom és nyernem kell,

mondta azután indulatosan, ha ti nem adtok mégis pénz kell, pénz kell minden áron...

— Ittas is vagy öcsém, benne is vagy a vesztésben, ma nem lehet forszíroznod a játékot, Örvény az, melyről nem tudod hova vezet. — E percben egy pisztolydurranás hallatszott a folyosón a télikert felől. A lakájok kirohantak.

— Egy vendéggel kevesebb, mondta egykedvűen Berger, tovább urak a tételek!

— Vezethet oda is, végzte be intelmét az öreg török.

— Vezethet oda is, kapta fel a szót Bacó — óh ha oda vezethetne! Meghalni hirtelen tisztességben könnyű; élni meggyalázva nagyon nehéz, de meghalni meggyalázva, mégis legnehezebb. Adjatok pénzt, vagy küldjétek egy Shylokot, kinek egy font első hust adhassak el. Rabolni nem tudok, nekem pedig nyernem kell, nyernem kell sokat, minden áron!

A két törökruhás magyar emigráns összenézett. Nem értették egészen társukat, mégis, mintha az elejtett szavakból valami dermesztő hideg tolna szívők felé. Eszrevehetőleg fagyosabbak lettek. Elővetétek minden pénzüket, minden ékszerüket, óráikat, gyűrűket, még selyem burnuszait is levették, mind átadták Bacó Ferinek.

— Isten veled, mi álmosak vagyunk, pihenni akarunk, haza megyünk, a viziontlátásra... talán? ...

Bacó Feri megköszönni sem tudta a szíveséget, úgy benyíllott szívéré ez a szó, hogy „a viziontlátásra... talán? ... Talán? ...” Tehát az utolsó szalmaszál, mit a vízbehaló még valahogy megragad. Liqueuröket kért. Gyorsan ürítette a poharakat egymás után. Talán hogy elaltassa lázadó önértetét. Egy ideig nyerni kezdett, ketőzte a tételeket. Elzsisbadt agyában felcsillant a remény: Igen, a viziontlátásra, nemcsak talán...

(Folytatása következik.)

hez váltig ragaszkodik is. E férfias elhatározás be is viszi a javaslatot a törvénykönyvbe.

Szilágyi, Tisza, Széll.

Az országgyűlési szabadelvűpárt mai értekezletén folytatta az *összeférhetetlenségi törvényjavaslat* tárgyalását.

Báró Podmaniczky Frigyes elnök egynegyed hétkor megnyitja az értekezletet és átadja a szót Szilágyi Dezsőnek.

Szilágyi Dezső: Helyesli és méltányolja a tegnapi felszólalásoknak az alaphangját, amely arról a tőrekvésről tanusodik, hogy köcsönös nyíltság és tárgyilagoság uralkodik a vitában és személyes énkül mérlegeljük az egymás véleményét. Kijelenti, hogy elfogadja a javaslatot, mert szükségesnek tartja a törvény revízióit szemben azzal a gyakorlattal, amely egyenesen a törvény teljes megszüntetését jelentette. A revízió kérdése megért, és pedig nemcsak az eljárás, de magukra az anyagi dispoziókra nézve is mert az 1875-iki törvény laza, homályos benne eligazodni annál kevésbé lehet, mert az utóklás és a törvény szövege közt sürtien vannak eltérések és az egész szerkezete igen sok homályt hagy tenn. Ezekkel a hibákkal szemben elfogadja a törvényjavaslatot, noha számos hibát lát benne, még pedig nemcsak szerkezeti, hanem egyéb hibákat is. Távollátja, hogy azoknak az érdemes férfiaknak, akik a javaslat előkészítésében résztvettek, bármily szelid szemrehányást is tegyen. Hiszen a javaslat létrejvetelének története és egyes stádiumai bőven megmagyarázzák a fogyatkozást. A kérdés, hogy kell-e látni, hogy akarjuk-e az összeférhetlenségi kérdésnek rendezését? Igen, vagy nem? Egyetért a miniszterelnökkel abban, hogy az 1875-iki törvény elvein kell elindulni. De mar az szerencsétlen dolognak tartaná, ha a régi törvénynek szó szerint való szerkezetében látnák felülírva a korlátokat, mert akkor a lehető legszerűesebben apra helyezkednek és lemondanak a helyes és gyökéres megoldásról.

Attér ezek után a tegnapi letegetések tárgyalására. Hogy egyes kiváló férfiak, akik valamelyik közgazdasági vállalat élén munkálkodva, érdemeket szereztek a vállalat felvirágzása körül, ez a javaslat kizárja a parlamentből, az igaz. Némelyek csakugyan juthatnak ilyen helyzetbe. Amde az a kérdés, miről akarunk mi itt törvényt alkotni? Ha egynekéről akarunk törvényt hozni, akkor mondjuk ki, hogy egyes név szerint felsorolandó érdemes férfiak kivételül alkotnak. Ha pedig az egész kategóriát akarjuk kivételnek odaítani, ha ki akarjuk mondani, hogy mindenki képviselő lehet, aki valana érdemeket szerez majd valamely közgazdasági intézmény felvirágzása körül: akkor nem lehet szó törvényalkotásról és mondunk le e kínos ügy rendezéséről.

Hieronymi azt panasolja, hogy a javaslat kizárja a parlamentből a közgazdasági tényezőket. Ezzel szemben megjegyzi, hogy akiket a javaslat kizár, azok nem a közgazdasági élet tényezői, hanem a kormány vállalkozói, szálitói és akik a kormánnyal egyebként üzleti viszonyban vannak. Minden más közgazdasági tényező ezental is tagja lehet a képviselőháznak. Ellenben, akik most kirekesztetnek azoknak a kirekesztését nem lehet ekerülni ha csak nem mondunk e az egész összeférhetlenség törvényhozási szabályozásáról. Ha vaaki azt mondja, hogy a kormány vállalkozói és szálitói is legyenek kompatibilisek, ez érthető álláspont, mely azonban involválja az összeférhetlenségi kérdés törvényhozási rendezésének lehetetlenségét. Ha mégis akarunk törvényt alkotni az összeférhetlenségről, akkor megmondandó, hogy ezeket a kategóriákat megkímélünk nem lehet. Valahol csak meg kell húznunk a választalat; akár itt, akár ott, de a választalat meghúzása nélkül lehetetlen az összeférhetlenség kérdésének rendezése. Hieronymi, ha jól érte, azt kívánja, hogy allapítsa meg a törvényhozási az általános elveket és állítson fel egy törvényt, az aztán minden egyes eset keletkezését, az új minden részletét vizsgálja meg és ehhez képest mondja ki, hogy a konkrét esetben lát-e összeférhetlenséget? Így volt-e?

Elernyomi Károly: Így, de bizonyos esetekben már a priori én is kimondandónak vélem az összeférhetlenséget.

Szilágyi Dezső: Nos, tisztelt barátomnak ez a közbeszólása mutatja, hogy mégis van választal, mert az a priori esetek meghatározása ez esetben a választal. Ennek különben megvan az alapiában leküzdhetetlen nehézségei. Ha megállapítjuk az általános elvi kategóriákat, mire nézve kell akkor a törvényalkotásnak? Arra nézve, hogy tenné az üzleti viszony az állammal, csökkent-e az illető képviselőnek a törvényhozó feladat teljesítésére való képessége? Ez pedig szinte lehetetlen. Akiket ez a törvényjavaslat most sorainkól érint, azoknak legnagyobb részéről tudjuk, hogy független, kötelességtudó, törvényhozói eladatok magaslatán álló férfiak, sőt olykor tudjuk azt is, hogy jóval függetlenebbek olyanoknál, akik sobasem voltak összeférhetetlenek. (Derütség.) De ez individualis és a lelkiismeret dolga. Am mit tegyen a bíróság? Vessen tőrükző pillantást a sorompói elé állított egyén lelkébe és élektani kutatás alapján hozza meg ítéletét? Ez olyan hatalmat adna a bíróság kezébe, amelyhez hasonlival sehol a világon semmi bíróság nem rendelkezik. És mi történik ha az ítélet után kiderül, hogy a bíró tévedett az eg ében? Ha a tőrükzők bizonyul, akik tőrükzőnek mondták ki? Szinte lehetetlen bírói feladat, pszichológiai benyomásokból megéptem egy bírói ítélet alapját.

Gróf Széchenyi Aladár tegnapi fejtegetéséi kissé rhetori izűek. Gróf Széchenyi tepanaszolta, hogy a közép-nemesség leszorítottak a közgazdasági tevékeny-

ség teréről, vagy pedig a közéleti tevékenységről kell lemondani. Ez határozott tévedés. A közgazdasági tevékenységgel inkompatibilis téren foglalkozó közép-nemességet a képviselői állásról leszorítja ugyan a javaslat, de csak nem akarja gróf Széchenyi azt mondani, hogy a mandátumot kívül nincsen közpálva? Hiszen van a politikai közéletnek számos más ága is és ez mind nyitva marad az egész közép-nemesség számára. Ami a közép-nemesség eladósodását illeti, erre nézve megjegyzi, hogy a javaslat a szorgalom, szakismeret és buzgó munkásság utján való pénzszerezést egyáltalán nem gátolja csak a képviselői állás utján való kényelmes pénzszerezést akarja megakadályozni. Ezt pedig bünyöli nem lehet félteni. Gróf Széchenyi Aladár hivatkozott a nagy Széchenyi példájára is. Hát vonjuk le halhatatlan életének tanuságait. Széchenyi István nagy súlyt vetett a közgazdasági élet fejlődésére és igazza volt, mert bebizonyult, hogy a gazdasági élet fejlettsége nélkül az orszagnak nem lehet felvirágoznia. Am mit tenne Széchenyi István e javaslatl szemben? Megintolná, melyik téren szükségesebb közreműködni, a törvényhozói vagy a közgazdasági téren? És aztán lángoló lelkének egész hevületével rávetné magát arra az egy tésre, amelyet választott.

Igazat ad gróf Tisza Istvánnak abban, hogy az utóbbi tíz évet, amelyben képviselők állottak számos gazdasági vállalat élén, az ország anyagi erejének nagy lendüte jellemzi. De azt amit Tisza István ebből következtet, azt vagy csak nagy megszorítással, vagy egyenesen tudja elfogadni. 1875-ben ő maga miniszteri hivatalnok volt. Mikor az összeérhetlenségi törvényt meghozták, akkor letette a hivatalát. Ugyanakkor az államnak egy nagy üzletében érdekelve volt egy bank amelynek igazgatóságában volt miniszterek és más befolyásos parlamenti férfiak. És ezek a befolyásos férfiak náia, mint reierensé: enjartak, sőt a miniszternél is jártak, hogy befolyásukat kiéjték nem az állam érdekében, hanem az intézet érdekében. És ezek kompatibilisek maradtak. Hát miért diazta ezeknek a működését az intézet? Nem a talentumukért nem hozzátesütkét sem szorgalmukért, hanem csak azért, hogy befolyásukat a kormánnyal érvényesítsék. Az oramatukot sz-repe volt az övék; a háttérből mozgatták őket ide-oda; mennők kellett a kormánnyhoz, a hivatalokba az intézet érdekeinek a szószólói gyagyanat.

Nem akar ő semmi módon általánosítani, sőt tudja, hogy u abb időben szakertelménél és munkarejénél fogva tölt be sok képviselő közgazdasági állásokat; s mert régi igazság: *Rari nantes in gurgite vasto*. Ma is vannak ilyenek számosan. De hogy miképpen lehet törvényt alkotni minden, akármily érdemes individuumok érdekeinek szememintartásával, azt eddig nem találta ki senki.

Azt mondja Tisza István, hogy ha eljön a valutarendezés ideje, akkor még fokozottabb mértékben lesz szükség a közgazdasági téren működő képviselőkre. Kéri Tisza István, hogy legyen szabad a különféle részvényvállalatok embeinek a képviselőházban ülnök az 1875-iki törvény tilalma ellenére is? Gróf Tisza István szavaiból az következik, hogy tőrükjék el hát az összeférhetlenségi törvényt. De ő azt hiszi, hogy a törvény előlése éppen nem használna az ipar fejlődésének, sőt ártana. Mindenesetre azonban tetemes káraval járna a képviselőház ellenőrző képességeinek. A részvénytársaságok részéről érthető tendencia, amely be akarja vonni a képviselőket a vállalat érdekeltségé körébe; de ennek fonák következménye az, hogy ezek a képviselők lelkiismereti konfliktusba jöhetnek és választalok kell törvényhozói és igazgatói kötelességei közt. A vállalatok nem azért fordulnak a képviselőknöz, hogy a képviselőházban nyilvan felszólaljanak és védjék meg az érdekeiket, hanem azért, hogy bizalmas uton való információkkal és protekcióval legyenek szolgálataikra. Amig a képviselő az ilyen igazgatói állásban az állammal nem kerül üzleti összeköttetésbe, semmi közünk hozzá; de mihelyt az állammal jut érintkezésbe, akkor utját kell szegni a képviselői állás kinasználásának.

Reank nézve a döntő szempont mégis egyedül az lehet, hogy a képviselőház teljes erővel gyakorolja ellenőrző hivatását, ami a parlament tagjának bizonyos fokú függetlenségét határozottan eltételezi. Mit tesz egy inkompatibilis állásban levő képviselő, ha beáll a *colistio officiorum*? Az ember Istennek nagyon ingeniózus teremtménye. Könnyen megnyugtatója a lelkiismeretét, kivált ha az érdeke kívánja. (Élénk derütség.) Eddig olyan halgatag kompromisszum-téle volt a kü ünböző kormányok és az összes képviselők közt. A kormánynak, ha még oly erős is, érdeke az, hogy meg érjen az emberekkel és lekötözze őket másik érdek-körök legvezetésével. Hiszen a választalnál egyik létől előre számít mar egy-két ilyen állásra. És nem érthetők-e meg, hogy a képviselőök szolientatják a kormányt, hogy pártfogója őket ilyen irányban a különféle intézeteknél? Sőt lehet hogy az intézetek maguk ajánlják tel a kormánynak hogy híveiket vállalatunk dijazott állásokhoz juttassák; hiszen ezért a politikai szolgálataukért viszont ők is várhatnak a kormánnytól némi kedvezést. A közvéleményben restaurálni kell a törvényhozási iránt való bizalmat és erősíteni kell a számát a tőrükző viszonyban levő képviselőknak.

Azt mondja gróf Tisza István, hogy a közgazdasági téren működő képviselők kizsirtása lamhítani fog a gazdasági fejlődést. Ettől nincs mért tartani. Ha a képviselőök úgy jártak hogy a kormány gazdasági működése nem elég serény, mi gátolja őket abban, hogy erősebb akcióra sarkallják? És ha az eredménytelen maradna mi akadályozza meg a képviselőházat, hogy a kormányt megbuktassa?

Nem hiszi, hogy a törvényjavaslat a törvényhozási ehde üllését jelentené a közgazdasági érdekek irányában. Ellenkezőleg, azt hiszi, hogy a képviselő

szava, ha közgazdasági ügyekben felszólal, csak hatóságosabb lehet, ha nem lekszik rajta az anyagi érdekeltiség látszatának az óduma. A protekció hajhász megzúntásával lehet csak igazán elvárni az egészséges ipartelettel. Érezze át az egész képviselőház, az egész ország a közgazdasági érdekek fontosságát: akkor lehet ma d jó gazdasági politikát eredményesen kifejtetni. (Zajos helyeslés.)

Még csak egy megjegyzést akar tenni. A javaslat lényege nem az általános szempontokban, hanem a részletekben van. Ha kiszakítunk belőle egyes részleteket akkor megváltoztatjuk a lényegét. Ugy jog járni akkor ez a törvényjavaslat is, mint az a bizonyos bioska, amelynek először a pengéjét cserélték fel, aztán a nyelét és aztán néguis azt akarták elhitetni, hogy ez ugyanaz a bioska. (Derütség.) Menjünk hát bele a részletes tárgyalásba, méltányossággal, köcsönös jóakarattal a lehangzó aggodalmak iránt, mert hiszen a mértékre nézve igen könnyű a tévedés. Kétségtelen, hogy a törvényjavaslat szerkezetében egyes hibák is csuszak be. Eppen a közgazdasági inkompatibilitásnál van egy pont, amelynek törlesztő ő maga fogja proponálni. A törvényavaslat lényege — ismétli — nem az általánosságban, hanem a részletekben van, amelyek tárgyalásánál kívánatosnak tartja minden elérhető aggodalomnak a meghallgatását és teljes objektivitással való méltatását. Ily értelemben elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. (Hosszantartó élénk éljenzés.)

Tisza Kálmán tegnapi szavai értelmét igazítja helyre. Azt mondta, hogy lehetnek egyesek, akik soha sem voltak képviselők és felvirágoztatták vállalatukat. Ezek soha képviselők nem lehetnek, ha csak le nem mondanak a vállalatnál eloglalt állásukról.

Szilágyi Dezső ezzel szemben megjegyzi, hogy ezt másképp el nem lehet kezelni, mintha nincs inkompatibilitási törvény. Akik magas bírói állásban szereztek érdemeket, azok sem lehetnek képviselők, csak ha állásukról lemondanak.

Ezután általános nagy figyelem közben felszólal

Széll Kálmán miniszterelnök: Mjutan, ugymond, általánosságban való szólsára senki sincs márt feltegyezve mielőtt határozatra kerülne a sor, pár rövid megjegyzést óhajt tenni a tegnapi hallottakra. Állítatott több oldalról, hogy e törvényjavaslat turemeg az 1875-iki törvény szándékain, szellemén és tartalmán és oly dispoziciókat tartalmaz, amelyek egész osztályokat zárnak ki a képviselőlétségből. Ezt az állítást nem ismerheti el a aposnak. Nincs itt egyetlen osztály sem kizárva csakis az, mely az állammal üzleti viszonyban van. (Élénk helyeslés.) Az 1875-iki törvény azt tüzte ki elől, hogy a Ház függetlenségét biztosítsa. Ugyanezt tartja szem előtt a mostani törvényjavaslat és állítja, hogy nem is ment túl a hetvenötödiki törvény szellemén. A hetvenötödiki törvény sok kérdésben oly lax oly határozatlan, hogy ha szigorúan magyarazzák, még szigorubb mint ez a javaslat. A hetvenötödiki törvény azt mondja, hogy nem lehet képviselő, aki az állammal szerződéses viszonyban áll, ha ebből esetleg nyeresége vagy vesztesége származhat. Ugyanezt mondja a mostani javaslat is. Képzeltető-e üzleti viszony, amely esetleges nyereséggel vagy veszteséggel nem jár? Attól függ tehát, hogyan magyarázzák?

A vita során felhozták, hogy milyen nagy eredményeket szült az a közgazdasági téren, hogy képviselők állottak egyes vállalatok élén. Ezt elfogadja. De ma már, mikor az uttörő nehéz munkán túl vagyunk, mikor viszonyaink annyira fejlődöttek, hogy az állam az iparnak — mint e vitában is felhozták — legnagyobb fogyasztója, már ez is bőven kárpótolja a vállalatokat, mert ebben is nagy támogatás van. A törvényjavaslatl szemben választatható volna kényelmesebb álláspontot. Mondhatta volna, hogy az egész tisztán a háznak belügye lévén, közbübs reá nézve. Kényelmesebb lett volna ez, de meggyőződése szerint nem fért volna össze a kötelességgel. A súlyosabb álláspontot választotta, mert azt tartotta, hogy ily fontos kérdésben erkölcsi kötelessége a kormánynak állást foglalnia és visoinie kell ennek következményeit. Ertené ha, akik törvényjavaslatot általánosságban sem hajlandók eltagadni, szembe állaták magukat a végmegszavazásnál, de a midőn ők maguk is elismerik a szabályozás szükségét, és csak a részletekre nézve vannak kifogásaik, joguk van ugyan így járni el, de talán nem cselekszenek annak, erkölcsi nyomásnak kellő tekintetbe vételével, mint ahogy ő cselekedett. (Élénk helyeslés.) E javaslat sorsa e párt egy tagjára nézve sem vált politikai kérdéssé, de én ráam nézve igen. E törvényjavaslat tárgyalásának eredménytelensége azt idéznél elő, hogy az a fekély továbbra is fennmaradna a nemzet közvéleményében. Ettől a nemzetet súlyos áldozatok árán is meg kell szabaddítani; mert azt még sem lehet állítani, hogy mindazok, akik a hetvenötödiki törvény szerint inkompatibilisek, mégis kompatibilisek. Ezt a gyanút, mely mélyen benne van a közvéleményben, ki kell irtani, máskülönbem kellemetlen politikai következmények származhatnak belőle. Ezek a tekintetek vezérelték a jelen törvényjavaslatl szemben való állásfoglalásnál. (Hosszantartó élénk helyeslés.)

Gróf Tisza István a törvényjavaslat 5. §-ára tartja fenn, hogy a most elhangzott észrevételekre reflektáljon. Most csak egy kifejtésre szorítkozik.

Az összeérhetetlenségi ügyre nézve általában az a fel fogás, hogy ez a Ház belügye, amelybe a kormány éppen nem, vagy csak igen csekély mértékben avatkozik. Ő soha sem osztotta, most sem osztja ezt az álláspontot, de még így is el kell ismerni a miniszterelnök jogosultságát arra, hogy e kérdést ily nyomatékkal felvetette, mert a miniszterelnököt minden oly kérdésben, amely a Ház belügye, megilleti a vezetés mint a többség vezérének. Csak azt sajnálhatja, hogy ez az egész akció kezdeténél nem domborodott ki, amely esetben bizonyára simább, méltányosabb módon történt volna a megoldás. Ebből azonban semmi következtetést nem von le. Csak egy kérése van. Amint az egész vita mutatja, a részletekre nézve jelentékeny különbségek főrognak fenn s mindenki részéről önmegtagadás lesz szükséges hogy a párt egységének még pedig nemcsak külső, hanem belső egységének sérelme nélkül keresztülvitessék a törvényjavaslat.

A miniszterelnök többször megmutatta, hogy a kiegyenlítésnek mestere, még pedig nemcsak a külső, hanem a belső kiegyenlítésnek is. Ezért ismételve kéri, hogy igyekezzen kiegyenlíteni az ellentéteket ezuttal is. Csak egyik politikai cél az, hogy a javaslat törvényerőre emelkedjék és pedig a pártegység megővásával. Egy másik, sokkal fontosabb cél az, hogy belenyugodjék ne csak a párt tulajdonok többsége, hanem kisebbsége is, a pártegység ne a pártfegyverem kénszerése után óvassék meg, hanem ez a nagy kérdés közmegnyugvására, mennél kevesebb keserűséggel nyerjen megoldást.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ha elejétől fogva semmi elvi kijelentést nem tett volna, igazza lenne Tisza István grófnak. De szót mindjárt az első bizottsági ülésen világosan és határozottan kijelentette, hogy az 1875-iki törvény szellemét, motívumait és célzait át akarja vinni e törvényjavaslathoz. Nyíltan és teljes precizitással megmondta; s állhatja, hogy nem volt bizottsági ülés, amelyen még nem jelent volna, nem merült fel oly indítvány vagy módosítás, amelynek megbeszélésében részt nem vett volna. E törvényjavaslat már oly kompromisszum eredménye, amelyre nézve az előtte szólóval is több ízben értekezett s nem egy helyes módosítványát el is fogadta. Gróf Tisza szemrehányása tehát nem jogosult. (Élénk helyeslés.)

Az értekezők ezek után általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot s áttérvén annak részletes tárgyalására, érdemleges módosítás nélkül elogadta az első négy szakaszt.

Köla Jánosnak az az indítványa, hogy nemcsak minden tárcának egy-egy államtitkára, hanem az összes államtitkárok, továbbá a budapesti közjegyzők is kompatibiliseknek mondassanak ki, mellőzöttet, ellenben hozzájárult az értekező Végth Arthur és Rohonyi előadó amaz indítványaihoz, hogy azon rendelkezésbe, mely kiveszi az inkompatibilitás alól az országos közoktatási, közegészségügyi stb. tanács tagjait, felvétesse a közpénzüzészeti, nemzeti muzeumi, állategészségügyi, országos vízügyi műszaki tanács és az országos muzeumi és könyvtári bizottság tagjai is.

Ezek után a tárgyalás folytatása holnap délután 7 óra tüzétvén ki, az értekezőt véget ért.

Tegnap közöltünk egy folyosói hirt, amely a Házban már napok óta kering azokról a képviselőről, akik már kijelentették, hogy az összeérhetetlenségi javaslat törvényerőre emelkedése esetén mandátumokról mondanak le és állásaikat tartják meg. Ezek közt fel volt sorolva Berzeviczy Albert és Chorin Ferenc is. Amint most értesülünk, a kuloár-hírek ez a része alaptalan, mert a nevezett képviselők ilyen nyilatkozatot senki előtt sem tettek. Örömmel regisztráljuk ezt a cáolatot, amely a parlament két kitünőségének a politikai szereplés terén való megmaradásáról szól s ugy hiszünk, örömmel fogadják választóik is. Ugyanígyen értelmű helyreigazítást kaptunk Veszter Imre képviselő urra nézve is.

BELFÖLD.

A választások előtt A baranyavármegyei szabadelvűpárt mult hó 28-ikán megalakult és megindult a mozgalom a pártnak kerületének, sőt ennek kerületében községenként való megalakulására is. A szentlőrinci választókerület szabadelvű választóit e célból Benkő Gyula ügyvéd e hó 28-ikára, a baranyavári járásban pedig Stankovics Döme dárdaí ügyvéd e hó 28-ikára hívta egybe. Jelölésről most nem lesz szó, minthogy a pártnak az az alapintenciója, hogy a kerületet minden befolyástól menten ömagaug jelöljenek.

Kolozsvárról táviratozzák: A függetlenségi és 48-as párt ma délelőtti pártgyűlést értekezletet tartott a Redoutban. Az értekezlet a kolozsvári párt elnököit dr. Török Istvánt választotta meg, aki megnyitó be-

szédében előadta, hogy Budapestről leérkezett a párt több képviselője: Bartha Miklós, Holló Lajos, Molnár Jenő, Lázár Pál és Bartók Lajos. Holló Lajos és Bartók Lajos felszólalása után Bartha Miklós beszélt és kilakadt némely lap ellen, mely ugymond, azzal vádolja, hogy pennázta a miniszterelnök megfizeti. Husz év előtt szerzete a mandátumát tollával. Volt már oly kormány, mely megvásárolta az országban a sajtót, de a jelenlegi kormány sokkal becsületesebb ennél. Beszélt a hadsereg nemzetietlen voltáról és a közgazdasági bajokról, melyek főokát a közös vámtérelében látja. Végül felkérte az értekezőket a Kossuth-párttal való egyesülésre. Kardandis elvi különbség nincs a két függetlenségi párt közt, és mivel Kossuthék nagyobb számban vannak, ők — Barthaék — késznek nyilatkoztak a beolvadásra. De ezen belső háziügyekbe kivüllevő rosszindulatú emberek beavatkoztak, akik a feketevérűség által vezetve olváb tüntetik le a dolgot, mintha bevonulások által ők (Barthaék) ártalmára volnának a függetlenségi pártnak. A tárgyalások most is folynak Kossuthal. Végül kijelenti Bartha, hogy a delegációba való belépést szükségesnek tartja, kezdetül ógva annak tartotta. Bartha beszéde után Tutsek Sándor ügyvéd proponálta, hogy jelölje a függetlenségi és 48-as párt kolozsvári képviselőjeitől az első kerületben Bartók Lajost, a másodikban Bartha Miklóst. Ugy Bartha mint Bartók kijelentette, hogy a jelölést elfogadják.

A beregmezei felvidéki választókerület függetlenségi választóközönsége lelkesedéssel foglalt állást jelenlegi képviselője, Barta Ödön mellett. A népszerűségnek örvendő képviselőhöz kerületének községeiből már hetek óta érkeznek bizalmi nyilatkozatok. A kerület legnagyobb községeből, Ilonca vasarnap a vidék függetlenségi intelligenciája és Ilonca 400 választója szívesen feltezte ki bizalmát képviselőjének, akinek érdemét méltatta s felkérte őt a kerület képviselésére. Hét ón Ardánházán 20 község vezérleírtaiból álló végrehajtó-bizottság alakult.

Műszaki doktorátus. A hivatalos lap ma közli a műszaki doktori cím megszerzésére vonatkozó szabályzatot. A képesítés óga, mint már jelentettük, a budapesti m. kir. József-megyei tanács, amely kivételesen tiszteletbeli doktori címmel olyan férfiakat is kitüntethet, akik a műszaki tudományok körül kiváló érdemeket szereztek.

Az Akadémia közlése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 12.

Az Akadémia palotájának diszterme ma ujra megnyitott annak a közönségnek, amely évről-évre hűséges látogatója a Magyar Tudós Társaság közgyűléseinek. A régi szokástól eltérően ma nem adott programot az ujonnan megválasztott elnök, de így is valósággal eseménynyé avatta mai megnyitó beszédét, mert beszámolt a földmérési terén végzett kutatásairól. Az igaz tudós szerénységével ismertette meg a magyar közönséggel sok év fáradsáttal buvárokodásának eredményét és az előadásra feltehetően lelkes taps tanusogott tett róla, hogy művelt közönségünk mily halás méltányolja az igaz érdemeknek, a komoly tudományos törekvéseknek. Emelte az Akadémia mai napjának fényét Gaál Jenőnek, a kiváló nemzetgazdász munkáinak, de az a töredék is mutatja, hogy Gaál Jenő mily hatalmas készlettel, rajongó szeretettel ölelte föl tárgyát. Bizást elmondhatjuk, hogy munkája egyik legkiválóbb terméke lesz a Széchenyi-irodalomnak.

A felolvasók sorát Makszáth Kálmán zárta be, elmondva egy bájos novelláját, amely derűt, jókedvet vitt a közlés ünnepélyes komolyságába.

(A megnyitás előtt.)

A magyar tudományos Akadémia ma délelőtti 10 órakor tartotta meg LXI-ik közlést palotája disztermében. Az Akadémia épülete előtt diszruhás lovasrendőrök tartották tenn a rendet a nagy számban felvonuló fogatok között, melyek a közélet és a tudomány notabilitásait hozták a nevezetes ünnepélyhez. Megjelentek a kormány képviselőiben Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter és Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, gróf Csáky Albin, a főrendiház elnöke, Schlauch Lőrinc nagyváradi bíbornok, Bubics Zsigmond kassai püspök, Fraknoi Vilmos püspök gróf Széchenyi Béla koronaőr, gróf Zichy Nándor, Jókai Mór, Márkus József főpolgármester, Kammerer Ernő, az Országos Képtár igazgatója, Kisfaludy Á. Béla egyetemi rektor, gróf Széchenyi Imre, Görgői Arthur, Görgői István és mások. Az akadémiikusok majdnem teljes számban megjelentek. Eljött Tóth Lőrinc a legöregebb akadémiikus, ott volt Tisza Kálmán, Szász Károly, Than Károly, Bedthy Zsolt, Gyulai Pál, Szinney József stb.

Általános érdeklődés tárgyai voltak az új akadémiikusok: Kozma Andor, Katona La os, Balogh Jenő, Zsögöd Benő Fűdes Béla Nagy Géza.

Az akadémiikusok és a notabilitások a kisteremben gyülekeztek. Színes kép volt ez. A diszmagyarok fekete bársony és villogó kövei, a bíbornoki piros

selyem, a püspökök lila talárja, a frakkokból kiválgító fehér ingek tarka csoportot alkottak.

A disztermet megtöltő közönség felállva fogadta az akadémiikusok bevonulását. Báró Eötvös Loránt elnök és Szily Kálmán főtitkár diszmagyarban jelentek meg. Gyulai Pál, ki velük együtt foglalt helyet az elnöki emelvényen, zsinórok tekete atillában.

Báró Eötvös Loránt nyitotta meg az ülést. Röviden üdvözölte a megjelenteket és utalva ujából történt megválasztására, kijelentette, hogy ezuttal programot nem kell adnia és fontos fizikai kérdéssről, ezzel kapcsolatosan pedig saját munkásságáról adott képet az Akademiának.

(Eötvös találmánya.)

Abból indult ki hogy a világ akadémiáinak szervezte első leadatainak sorába egy tokmérs tervet vette föl, amely az egész arikai szárazföldön a Jöreménység fokától a Nilus torkolatáig terjed. Vázolta az óriási vállalkozás jelentőségét, célját és történetét, ezzel kapcsolatban azt a körülményt, hogy most a földalakjának meghatározását sokkal finomabb részletezéssel keressük. Itt relik Eötvös báró munkásságának sarkköve. Az ő módszerei a földalakjának meghatározására, a nehézség születte felület pontos megállapítására a legfontosabbak és korszakos haladást jeleznek e téren. Eötvös be is mutatta az általa használt módszert és eszközt. Egy egyszerű egvesen vésző az általa használt eszköz, végein különösen megterhelve és fémtokba zárva, hogy ne zavarja sem a levegő háborgása sem a hideg és meleg váltakozása. A Colum féle mérleg különös alakban, ennnyi az egész. Egyszerű, mint a Hamlet juvolja csak játszani kell tudni rajta és úgy mint abból a zenés gyönyörökötető változatokat tud kibocsá, ugy ebből a fizikus kiolvashatja a nehézségnek legfinomabb változásait. Több mint tíz évi munka és javítás után ma már egy bizonyos fokig megállapodottnak mondja módszerét. A mult télen a bejagott Ba atonon volt először alkalmá nagyobb területre kiterjeszteni kutatását és annak alapján a tég és víz és a fenék homokja alatt egy Kenesétől ma d'neem Tihanyig elhúzódó tömegfelhalmozódást, egy hegygerincet fedezett föl.

Amikor onnét eljöttem, így végződik Eötvös előadása s különösen, amikor megfigyeléseim adatait rendezve az ilyenmő kutatások helyességéről meggyőződtem, akkor egy új és nagyobb vállalkozás terve érielődött meg agyamban. Itt lábam alatt terjed el hegyek koszorújától övezve az Alöld rónaság. A nehézség azt lesimítvány, kedve szerint formálta elületét. Vajjon milyen alakot adott neki? Micsoda helyeket temetett el és mélységeket töltött ki lazább anyaggal amíg lezetett ez az aranvalakozatok termelő magyar nemzetet éltető róna. Amg raita járok amg ken'érét eszem arra szeretnék még megfelelni, erre kérek támogatást.

Hosszantartó zugó taps és éljenzés követte a nagy tudós előadást, mire Szily Kálmán mutatta be titkári jelentését a leloty év munkásságáról.

(A titkári jelentés.)

A titkári jelentés megemlékezik a Vörösmarty-ünnepről, számot ad a magyar nyelv új nagy szótárának előkészítéséről és a végén a helyesírás kérdéséről emlékezik meg; ennek során a legfontosabbokról, az idegen szók irásáról és szembezáll a nyelvtudományi bizottság amaz indítványával, hogy „az idegen szók közül nemcsak a meghonosultak hanem azok is, amelynek a művelt emberek beszédében mindennaposak, magyarosan irandók.” A jelentés hangsúlyozza hogy ez indítványt az Akadémia nem fogadhatta el s különösen most nem, amikor a lázas munka u híriapok gondatlanságából s az országgyűlési szónokok pongyola beszédéből annyi tölösleges és annyi rít idegen szó vegyült u műveltek mindennapi beszédébe. Az a mi szerencsétlenségünk nekünk magyaroknak, hogy semmben sem tudunk mértéket tartani. Mutassa meg a bevándorolt idegen szó az ő szükséges voltait, az ő nélkülözhetetenségét, s ha tényleg meghonosodott, akkor fogadjuk csak be magunkénak.

Ezután Gaál Jenő I. tag olvasta fel Széchenyi mint nemzetsfejlesztő politikus című nagybeesű tanulmányát.

(Gróf Széchenyi Istvánról.)

A terjedelmes dolgozatból mely maga is csak mutató Gaál Jenő készülő nagy munkájából, amely Széchenyi István egész munkásságot méltatni fogja, közöljük azt a passzust, amely Széchenyi társadalmi-politikai rendszeréről szól:

Ez a rendszer a maga teljességében azt a benyomást teszi reám, mint valamely a maga egyszerűségében is méltóságos óriási méretű görög templom, amelynek talaját a természet böltesleten és tisztult keresztény felogáson nyugvó világnézet, alapját pedig a magyar nemzet egységének összes állapotainak tökéletes ismerete képezi. A hatás, amelyet a szemlélőre gyakorol, leirhatatlan, varázsszerű és káprázatos lénye csak azért nem vakít el, mert a fény valóban nemes és mivel a sok dragakó, amelyből az épület áll, nincs kivétel nélkül csiszolva. De ez a hatás annál jótékonyabban meigeti. Aki ebbe a szentélybe lép, érzi, hogy mily lényeges helyen tartózkodik és bizonyára javulva tér onnan vissza. Ha pedig valaki ebben egynél több ízben is megordul, a mindennapiság pora által beomokolt sarut annak bejáratalán a következő akadémiai ünkenyitelni le fogja rakni. Megtalálhatja ebben mindenki az önismeret útján, melyre oly nagy súlyt fektetett, hogy egy külön remekművet írt róla,

elérhető kötelességtudás eszközein, a polgári erény által követelt összevetés és fejlesztés módján kívül a multakért való vezeklés kegyzsereit, a jelen küzdelmei számára a becsületet kebel vértetét és a felemagasztottság szülte lélekerosító bizalmát a jövő homályba burkolt esélyeivel szemben. Ez a rendszer a maga korát határozottan megelőzte. Előbb hozta összhangba a tudományos és a tiszta keresztény felfogást, mint Darwin és Carlyle. És e rendszer felállítására jóval több mint létszádnak lepergése után nem tudott kimutatni Széchenyi rendszerében egy izomozanatra vonatkozó tételt sem, amelyet az idő ne igazolt volna, vagy olyat, amelyet nem az iránta érzett hála és kegyelet, hanem a saját léteérdeke szempontjából a magyar nemzetnek szabad lenne tekintelen kívül hagyni. Nincs Széchenynek nagyobb alkotása, mint ez a társadalompolitikai rendszer és nincs annál nemzetünknek sem becsebb szellemi kincse.

(Mikszáth felolvasása.)

Az előadás élénk tetszést aratott. A közönség hosszas tapsa és éljenzése közben lépett az emelvényre az utolsó felolvasó: Mikszáth Kálmán és felolvasa *A szökevények* című novelláját. Egyik vidéki magyar város kollégiumának homlokzatán a következő jelmondat állott: *A haza minden előtt.* A Bach-korszakban azonban a főnök nem türe ezt a hazafias feliratot, lekapartatta és a diákság között egy újabb jelmondatra hirdettetett pályázatot. A sok között egy félszázados deák vált be, mely a következő: *Praesens imperfectum, perfectum futurum,* ami magyarul így is fordítható: „Tökéletlen jelen, tökéletes jövő”. A magyar idők bekövetkeztével egy gazdag birtokos minden birtokát a félszázados diákra hagyja és a novellában Mikszáth azt írja le, tömérdek humorral, mint akarják az örökhagyó rokonai a diákok kiszorítani az örökségből.

A közönség, mely sokat mulatott és tapsolt a szellemes, színes novellán, fél két óraker oszlott szét.

(A banket)

A közgyűlés után banketre gyűltek össze az akadémikusok. A sok felköszöntő közt az elsőt báró Eötvös Lóránt mondta a királyné, Joannovics György az elnököt, Szily Kálmán az új tagokat köszöntötte fel. Ezek nevében Földes Béla az új rendes tag és Istvánffy és Kosza Andor az új levelező tagok választottak. Eltették még Szilyt, Mikszáthot, az öreg Tóth Lőrincot stb.

HIREK.

Budapest, május 12.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Május 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukra a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király Budapesten.** A király holnap, hétfőn reggel a szokott időben Budapestre érkezik. Dél-élelt 10 óraker általános kiharigatást tart, amely után meglátogatja a mezőgazdasági kiállítást. Ő felsége délután 3 óra 20 percker vissza utazik Gödöllőre, ahonnan csak szerdán jön be ismét a fővárosba.

— **Honvéd-émlék felavatása.** Munkács városa a podheringi ütközetben 1849. április 22-ikén elesett hős honvédeknek közadakozásból díszes obeliszket állított, melynek ünnepélyes felavatása f. hó 19-ikén délután 4 óraker lesz. Az ünnepi beszédet dr. Hagara Viktor, Beregmege főispánja fogja mondani, a nagy nap történetét pedig dr. Méray Ádám, uradalmi ügyész fogja ismertetni. A felavatáson a podheringi ütközetben résztvevő honvédek közül is többen jelen lesznek.

— **Károly román király Budapesten.** Mint a *Pol. Ért.* jelenti, Károly román király és neje még csak szerdái maradnak Abbáziában. A román király nejjével és kíséretével esütörtökön reggel érkezik Budapestre, egy napig itt időzik s az este 9 óra 15 percker induló vonattal Prededón át hazautazik Bukarestbe.

— **Az iskolaegyesület közgyűlése.** Az Országos Magyar Iskolaegyesület ma déleltőt tartotta meg évi közgyűlését az új városháza dísztermében gróf Zichy Jenő elnöklete alatt. Tóth József alelnök köszönetet mondott Zichynek, hogy az elnöki tisztséget elfogadta. Ugyanezt tette dr. Tóty László is, aki aztán fájdalommal mutatott rá, hogy néhány szép kivételt leszámítva, a mágánvilág nem támogatja az egyesületet magasztos céljai elérésében. Reméli, hogy ezen gróf Zichy Jenőnek sikerülni fog változtatni. Zichy erre elmondta megnyitó beszédét, amely után Tóty László kijelentette, hogy a gróf 3000 koronával belépett az egyesület alapítói sorába. Végül Tóth József tett jelentést az Andrássy-érem adományozásáról. Az egyesület az Andrássy-éremet, mely a főváros által tett 4000 koronás alapítvány kamataiból

készült, Blaha Lujának ítélte oda. A közgyűlés egyhangulag lelkesedéssel járult ehhez. Gróf Zichy Jenő magára vállalta, hogy az érmet a kinttettelt művész-nőnek ünnepélyes módon adja át.

— **Koerber miniszterelnök a Park-Clubban.** Koerber osztrák miniszterelnök ma délután meglátogatta a Park-Clubot, hol Nyírák Lajos titkár fogadta s kalauzolta. A miniszterelnök megebédelt s azután behatáon megtekintette a klub helyiségeit, amelyről a legnagyobb elragadtatással szólt. Távozásakor köszönetét lejezte ki a titkárnak s megígérte, hogy valahányszor Budapestre jön, mindig meglátogatja a klubot.

— **A szegény egyetemi ifjak tandíja.** Az Egyetemi Körnek a szegény egyetemi polgárok tandíjának összegyűjtésére indított mozgalma sikerrel végződött. A kör elintézte a kérvények sorsát. A beiratkozás terminusa holnap lesz, ezért a gyűjtést holnap lezárják. A mennyiben még adományok érkeznek a nemes célra, ezeket tandíjalapként fogják kezelni. Legutóbb a következő adományok érkeztek a tandíjalapra:

Banda Marci cigányprímás, Tiz kassai polgár 120—120 korona, Szatmari Katolikus Kaszinó 100 korona, Ehm János vendéglős 100 korona. Az egri egyházmegye szendrői kerület papsága 74 korona, Dr. Steicz György (Apatin) 64 korona, Radozca János, Kálmán és Tibor (Budapest) 40 korona, Ivankovics János rosnói püspök 40 korona, Ribarits József (Kismárton) 22 korona, Janicsary Sándor (Budapest), F. M. (Budapest), Valaki (Budapest), Rakovszky István országgyűlési képviselő 20—20 korona. A budapesti 70. számú postahivatal tisztikara 19 korona 20 fillér, Perkits Zorka (Budapest). A losonci ker. r. kath. papsága 18—18 korona, a püspökhadányi kerület papsága 12 korona dr. Asbóth Oszkár (Budapest) Bucher Lajos (Marosvásárhely), dr. Müller Kálmán (Budapest), Baró Harkányi Frigyes (Budapest), Szabó Miklós (Bököny), Kozma János (Szt.-István), dr. Való Simon (Pozsony) 10—10 korona, Bajczy László (Uri) 8 korona Varró Mihály (Győr) 5 korona 20 fillér Kovács Sándor (Fertő Szt.-Miklós) Páty Eda (Sárköz), dr. Polner Odón (Budapest), Károly Ignác (Pécs), Grotcsik István, Keczer Pekien 5—5 korona. Maison Jeromos káplán Bács-Topolya 4 korons. Dessewffy Sándor esanádi püspök 200 korona, dr. Samassa Gyulafehérvár) 81 korona, gróf Csekonicus Endre (Budapest) 77 korona, Erdélyi (Gyulafehérvár) 50 korona, Kisalady A. Béla a tudomány-egyetem rektora 36 korona. Balogh Jenő egyetemi tanár 25 korona, Vasvári szombathelyi székes-kapitán 25 korona, Madarassy Antal (Német-Keresztur), Babics József országgyűlési képviselő, A. N. bélavári Burchard Konrád 20—20 korona, Dotter János (Féll), Takáts József (Pakod), dr. Koch Antal egyetemi tanár, dr. Demkó György egyetemi tanár, dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár, dr. Thanhoffer Lajos egyetemi tanár (Budapest), Kostra Ignác (Csomaköz), dr. Bochner Károly egyetemi tanár, Lieberman Leó 10—10 korona. Andrusoskevicz Henrik (Eperjes) 9 korona Seyler János (Bars) 6 korona, Pader Rezső országgyűlési képviselő 6 korona, Vohnand József (Német-prona) 3 korona, Kiss Gusztáv (Nagy-Szeben) 2 korona.

— **Szell Kálmán és a női műkiállítás.** A magyar nők képzőművészeti- és iparkiallítását tegnap délután Szell Kálmán és a miniszterelnök telesége látogatta meg. A miniszterelnöknek özvegy Huszár báróné és Ujlaki Ferencné kalauzolta. Majd megtekintette a Kereskedelmi Múzeumot is, ahol Hegedűs Odón főfelügyelő fogadta látogatókat alkalmából a kormány-elnök felesége többfelét vásárolt.

— **A kivégzett Bruneau abbé.** Franciaországban nagy érdeklődést kelt egy mozgalom, amelyet néhány párisi személyiség indított az 1894-ben gyilkosság miatt kivégzett Bruneau abbé rehabilitálására. Bruneau a Mayenne departementban lévő Entrammes község plébániájának a káplánja volt, s az a vád terhelte, hogy megölte plébánosát, Fricot abbét. A kivégzés óta már néhányszor fölmerült az a vélekedés, hogy téves ítélet alapján végezték ki a káplánt, de a dolog mindig elaludt. Most az a hír elevenítette fel az ügyet, hogy egy Jeanette nevű leány, aki a gyilkosság idején a plébánián szolgált, Nantesban meghalt s halálos ágyán azt a vallomást tette hogy másodmagával ő gyilkolta meg a plébánost és hogy Bruneau, aki a dolgot tudta, ne vallhasson rá, a grónás-titok szentségének védelme alatt bevalotta neki a büntetést. Ez a hír valótlannak bizonyult. Dérribéré-Desgardes, Mayenne képviselője, aki mint laivali államügyész annak idején a vádat képviselte Bruneau ellen, utána járt a dolognak. A szóban lévő Jeanette nem tehetett semmiféle fontos közlést a halálos ágyán, mert nem halt meg s egészségsben él. És egy levél is napvilágra került, amelyet a leány egy rokonához írt, s amelyben az egykori vallomását a leghatározottabban megismétli. Maga Dérribéré-Desgardes pedig kijelenti, hogy a százharminché tanu a legvilágosabb bizonyosságot adta annak idején a káplán bűnösségének. A figyelem azonban újra föl van kelve a különös eset iránt s most újra föllevenedik a gyilkosság története. 1894. január 2-ikán történt, hogy Fricot, entrammesi abbé egy este

a kertjéből séta után eltűnt. Másnap megtalálták holttestét a kert utáiban. A feje szét volt zuzva, arca, keze, lába összekarmolva. A kut azzal keltett gyanút, hogy színtülig meg volt töltve tüzfával és tégladarabokkal. A gyanu a káplán ellen irányult, mert feltűnt, hogy harmóniumának a billentyűi véresek voltak. Ezeket a vérfoltokat, s a többi vérgyomot, amire rátaláltak, orra vérszélésével okolta meg. A legulsolyabb gyanura azonban egy Bouvier nevű apácának a vallomása adott okot. Bouvier nővér elmondta, hogy az abbé eltűnése után való napon Bruneau abbé közölte vele, hogy látta, amint Fricot abbé a kutba ölte magát s ő nem akarván, hogy az öngyilkosság híre elterjedjen, betömte a kutat fa- és tégladarabokkal, hogy a dolognak az legyen a látszata, mintha Fricot abbét meggyilkolták volna. A vizsgálat azt is kiderítette, hogy az abbétól ezeröttszáz frankot is elloptak. Ezt a pénzt a káplánnál találták meg, aki nem tudott arról semmi felvilágosítást adni, hogy honnan került hozzá. Az abbéról több más tolvajlás is kitént s többek között Fricot abbét is meglopta, de az állására való tekintetből nem tett följelentést, s Jeanette-et is megeskette, hogy nem árulja el a dolgot. Jeanette ezeket a dolgokat akkor vallotta meg, amikor esküje alól feloldották. Mind-e vádak és egy másik gyilkosság vádjá alapján került. Bruneau abbé az esküdtsek elé, amely négy napi tárgyalás után csupán a Fricot abbé meggyilkolásában mondotta ki vétkesnek, s ennek alapján ítélték guilotin-halálra. Bruneau az utolsó pillanatig hangoztatta az ártatlanságát, s közvetlenül a kivégzése előtt az államügyésznek egy írást adott át, azzal a kéréssel, hogy hozzák nyilvánosságra, különböző tekintetek miatt nem tartották tanácsosnak, hogy ez a levél egész terjedelmében kerüljön napvilágra, mert nagyon heves támadások voltak benne sok tanu ellen. Dérribéré-Desgardes állítása szerint Bruneau azt erősítette, hogy nem bűnös mindabban, amivel vádolják, s a nem közölt részletekben kemény támadásokat intéz Jeanette és Bouvier nővér ellen, de semmiképpen sem vádolja őket gyilkossággal. A levél különben az igazságügyminisztériumban van és Bolo, a laivali abbé nemesokára kiharigatásra megy ebben az ügyben a miniszterhez.

— **Clark Henrik.** Született Amerikában az Egyesült-Államokban, élt harminc esztendő és meghalt Magyarországon, Békés-Csabán. Még csak annyi tartozik a dologhoz, hogy Clark Henrik a Barnum embere volt és így bátran el lehet mondani róla, hivatásának teljesítése közben halt meg. A cirkusz fölcsodta a sátorfáját s átment Mezőturra, Clarkkal pedig visszamaradt Mezőturron két ember a vállalattól és eltemette. Aztán sietett a cirkusz után Turra. Még csak melankóliát se kell nagyon keresni ebben a halálban. Istenem, az olyan természetes, hogy Barnumék, akik ott hagyják a hazájukat, hogy bemutatkozzanak városról-városra az egész világnak, az anyuancsak jó időbe kerül, egy-egy amerikai polgárt el-elhagyának valami esőndes sirban. Clark Henriknek, akiről bizony azt se tudjuk, milyen minőségben szolgált ezt a tömeg-vállalattól, s gyarapította a millióit, ami édes hazai földünk jutott örök pihenőhelyül. Legyen neki hányatott élete után könnyű ez a föld. Clark Henrik halálával kapcsolatosan különben van egy másik hír is Barnumékról. Az aradi vendégszereplés során egy másik ember megszökött a vállalattól. A szigoruan fegyelmzett, embereit kosztal s minden egyébbel maga ellátó, kiténő vállalattól. Es se csuda, hogy megescik. Az amerikai polgárnak talán megtetszett a magyar szabadság, vagy valami esárdában jobban ízelt neki a csaplárosné paprikása és vinkója az angol-amerikai szakács főztjénél.

— **A Zuider-tó lecsapolása.** Hágából táviratozák: A kormány a parlament elé törvényjavaslatot terjesztett a Zuider-tó egy részének lecsapolására vonatkozólag. A javaslat szerint Northolland és Friesland tartományok partjait az Ysseltől északra egy töltéssel kötnék össze és a Zuider-tóból 46.000 hektárnnyi részt szarítanak ki. A költségek, melyeket kölcsön útján akarnak fedezni 95 millió forintra vannak előirányozva. A munkálatokat 18 esztendő alatt végéznék be. A költségvetést hatvan éven át évenként 2 millió forinttal fölemelnék.

— **Halálhíres.** Wollák József köztisztviselőben álló budapesti polgár tegnap éjszaka Budapesten 82 éves korában meghalt. Temetése e hó 13-án. Hétfőn délután 4 óraker lesz a Király-utca 96. szám alatt lévő gyász-házból. Az elhunyat nagykiterjedésű család siratja, ezek között Wollák Samu köztisztviselőben álló budapesti gyáros, aki a megboldogultban édesatyját gyászolja.

— **Egy medvetáncoltató vége.** Városból faluba, faluból városba, országszerte jár a medvetáncoltató. Senki arra nem gondol, hogy az a jámbor medve, amelyet a többnyire oláhorigány gazdája az orrába tűzött láncsal fura ugratásra késztet, komoly medve, amelyt harapni is tud. Egy szegény medvetáncoltató a minap megtudta, Mucson szombaton bucsura készülték

s két medvétáncolatot is be akarta mutatni négy idomított medvét. Az egyik, *Prodanovic*, két medvével az iskola előtt állt s az iskolából kijövő gyermekek előtt akarta produkálni az állatait. A két hatalmas medve azonban egyáltalán nem volt táncoló kedvében, úgy, hogy a táncolatot vasvégű botjával verni kezdte őket. Erre az egyik medve kiszakította az orrába fűzött karikát s rávetette magát *Prodanovic*-ra, aki a rángatástól elesett s előbb medveszokás szerint lerántotta gazdája fejbőrét, majd az arcát marcangolta szét s azután összetörte mellkasát s kiszaggatta beleit. Senki sem mert segítségére sietni, úgy, hogy a dühöngő fenevad teljesen szétzaggatta. A másik medvétáncolatot, mikor az esetről értesült, odasietett s a még mindig a holttesthez erősített másik medvét magához vette és a falu végén egy szin alatt helyezte el. Az elszabadult medvét megölték.

— **Üzlet és barátság.** Franciaország platonikus szerelme Oroszország iránt a diákzavargások alkalmából két fejezetre oszlik. *Delcassé* oroszországi utja azt jelenti, hogy a francia tőke készségesen szegődik a cár szolgálatába, aki alattvalóinak színet, fölét, és orosz diákságot golyókkal, kardokkal és korbácsútsékkal szelidíti. Viszont a francia művészvilág és tollforgató gárdájának kitünőségei barátságos rokonszenvvel üdvözlők az orosz lázadókat, akik a cári mindenhatóságot megostromolják. Franciaország kormányja és pénzarisztokráciája politikai barátságból haszonnal kecségető üzletet köt, mikor Oroszországnak milliókat hitelez. Franciaország vezető intelligenciája pedig a politikai érdeklődés kedve eszméjének hatása alatt: a szabadságszeretet testvéri csókját küldi az orosz forradalmárok felé.

— Az orosz események után — mondja *Trarieux* — szinte büszkének vagyunk nemzetünkre. Mert nálunk Franciaországban, midőn esztendő előtt — a Dreyfus-pör idején — a szabadság táborában küzdöttünk, legfeljebb tollhegyre szurkát és legazembe-reztek bennünket. Oroszországban azonban kozákok spekelik fel dárdaikkal a szabadság apostolait.

Merészebb hangon, érdekesebb megkülönböztetéssel nyilatkozik *Octave Mirbeau*:

— Am csókolja meg *Delcassé* ur, a köztársaság minisztere a cár csizmájának nyomát! Tobzódik miniszterével és diplomataival a lealacsonyodás és megalázkodás sarában. A szabadság nagy szózata végre kitört az elnyomott országban, ahol az intelligencia s az emberi méltóság és szellem elsvartak s büntetésként Szibéria börtöneibe jutottak!

Legvakmerőbben *Besnard* foglal állást az orosz lázongás mellett és az orosz kormányhatalom ellen, mikor így ír:

— Erélyes támogatásunkban nem részesíthetjük az orosz népet s csak térfias, jó tanácsot adhatunk neki. Mert nyíltan meg kell mondanunk, hogy csupán a rémuralom mentheti meg orosz testvéreinket. Alítsák a halálal a halált szembe, a véráldozatokkal a véráldozatokat. Az egyén önfeledlődsége mitsem ér, itt a tömegnek kell oleselkednie! S ez igazságos, indokolt háború lesz, mert utat nyit a civilizációnak Oroszországba...

A francia nemzet mindezekhez egyelőre nem szól semmit. De halgatása aligha lehet más, mint ideiglenes. Ha pedig megszólal a francia közvélemény a maga imponáló erejével, akkor vagy az üzleti akció vagy a nemzetközi barátság, de az egyik bizonyára zátonyra kerül. Mert a viaskodó hatalommal is, meg a támadó forradalommal is egyszerre ölelkezni nem lehet.

— **Magyar porcellán.** *Vogt György*, a Sevresporcellán gyár igazgatója a francia kormány megbízásából meglátogatta az európai keramiai gyárakat, köztük a pécsi Zsolnay és a herendi gyárat. A herendi gyár tulajdonosához, *Farkasházy Fischer* Jenőhöz, *Vogt* igazgatót levelet írt látogatása után, amelyben többek közt azt mondja:

Onnek sikerült gyárát abba a helyes irányba terelni, mely úgy művészetit mint technikai szempontból egyedül követendő. Ez a vállalkozása annál nagyobb nehézségekre ütközött, mivel egyfelől nagyatjának, *Fischer Mór*nak, gyárát az előbbi tulajdonosok kőedény-gyárra változtatták át, másfelől pedig a gyár egy féltreos faluban az ipari központtól távol fekszik. On mindezek dacára sikert aratott. A párisi világkiállításon nyert aranyérem és az ismert műértők által nyert számos megrendelések bizonyítják ezt legjobban. Majdnem oszadzsámba megy, hogy alig három esztendő alatt sikerült önnek a herendi gyárat halottaiból feltámasztani. Valóságos feltámadás ez. Látogatásom alapján konstatahatom, hogy ön már a kiállítás óta is újabb haladást tanusított, úgy a technika, mint a művészet szempontjából. Igyekezzék ezután is művészi szép porcelánt készíteni, méltó ahhoz, amely valamikor Herend annyira megérdemelt világhírért megalapította. Különbön ön eddig is ezen az uton haladt, maradjon meg azon és teljes sikert fog elérni.

— **Garázda napzsámos.** *Lukács* Mihály nagyszalontai születésű 18 éves napzsámos ma este felé a *Hermína*-uton járkált. Délután sokat ivott s így történt, hogy beleköltött egy katonai őrzárba, amelynek

Schmidt András 64-ik gyalogezredbeli szakaszvezető volt a parancsnoka. A szakaszvezető figyelmeztette *Lukács* Mihályt, hogy kénytelen lesz fegyverét használni vele szemben, ha nem tér ki előle, de *Lukács* erre megfogta *Schmidt*-et aki azután bajonettjével hasba szarta *Lukács*-ot. A mentőket kellett hívni hozzá, akik azután súlyos sebével a *Rókus-kórházba* szállították.

(x) **Előrendű,** a fővárosban és az országban elismert műtermen *Kossák* József cs. és kir. udv. fényképészé, *Kossuth* Lajos-utca 12., szemben a Nemzeti Kaszinóval, látványos kirakat a kapubejártnál.

(x) **Török A. és Társa szerenosebankházat** ajánljuk, legnyugatibb osztályosorsjáték detail-üzlet, Budapest, Váci-körút 4/g.

(x) **Kérjünk mindentűt Emke-gyujtót!**

Irányi Dániel sirján.

— A síremlék leleplezése. —

Budapest, május 12.

A magyar politikai közélet egykori nemes alakjának, *Irányi* Dánielnek művészi síremlékét nagyszabású és megható ünnepség keretében leleplezték le vasárnap délelőtt a Kerepesi-utj temetőben. Az ünnepélyen, melynek a legpompásabb tavaszi idő kedvezett, rengeteg nagyszámú közönség jelent meg, köztük a kormány tagjai, az országgyűlési pártok képviselői, a függetlenségi körök, különféle testületek, kaszinók, az egyetemi ifjuság és a vidéki városok küldöttségei. A függetlenségi párti képviselők nagy része teljesen diszmagyarban jelent meg.

Ott voltak: *Szék* Kálmán miniszterelnök, *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter, *Nemesküri Kiss* Pál államtitkár, *Szilágyi* Dezso, báró *Podmaniczky* Frigyes, a szabadelvűpárt elnöke, gróf *Apponyi* Albert, *Dániel* Gábor, a képviselőház alelnöke, *Csárossy* Béla ház-nagy, *Berzeviczy* Albert, *Láng* Lajos, *Bedő* Albert, *Vörösi* László és *Schmidt* József volt államtitkárak, *Ambrovoztis* miniszteri tanácsos, *Bartók* József miniszteri osztálytanácsos, *Kammerer* Erőű kormánybiztos, *Neumann* Armin és *Klét* m. kir. udvari tanácsosok, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, ifj. *Abrányi* Kornél, *Vézi* József. (az Újságírók Egyesülete képviselőiben is), *Neményi* Ambrus *Latinovits* Pál, *Nagy* Sándor, *Pap* Samu, gróf *Esztérházy* Kálmán, *Istetuk* Győző, *Gerő* Sándor *Bolgár* Ferenc, *Horánszky* Nándor, *Bernáth* Béla, *Enyedi* Lukács, *Szöcs* Pál, *Schmidt* Gyula szabadelvűpárti országgyűlési képviselő, *Major* Ferenc országgyűlési képviselő. A néppárt képviselőiben, *Ugron* Gábor, *Kossuth* Ferenc, *Justh* Gyula, *Thaly* Kálmán, *Illyés* Bálint, *Tóth* János, *Dienes* Márton, *Hentaller* Lajos, *Lukács* Gyula, *Barta* Ödön, *Pichler* Győző és a többi függetlenségi képviselő, a művészvilág tagjai közül *Kallós* Ede, a szoboremlék alkotója, *Lugeti* Miklós, *Vaszary* János, *Karvaly* József, *Tóth* István és mások. *Irányi* Dániel rokonai közül *Irányi* Anna és *Mária*, valamint *Alat* Józsefmé volt jelen. Küldöttségileg volt képviselve a Sas-kör, a Lipótvárosi Kaszinó, a VIII. kerületi Józsefvárosi Kör, a Demokrata Kör, a Nemzeti Szövetség, a Függetlenségi Polgári Kör, az egyetemi ifjuság. A sir körül az Irányi-asztaltársaság tagjai végezték a rendezői tiszteket.

Az ünnep pont tizenegy órakor kezdődött, amikor *Kossuth* Ferenc, az orsz. függetlenségi párt elnöke a rögtönzött emelvényre állt és poétikus beszédet mondott, így végezve:

Irányi Dániel! Itt áll síremléked némán, meghatóan. A melleszor szemel a messze távolba néznek és látják azt a jövőt, melyről sírodban is álmódol s amelyért szenvedtél, küzdöttél és meghalál kész voltál mindenkörön. A melleszor agyában nincs isteni értelem és mégis egy hosszú élet ragyogó tanúságát tanítja nekünk. A melleszor ércakjai némák és mégis azt mondja barátainak: bizatok, ne csüggedjétek, mert tietek a jövő... nem! nem a tietek: az édes hasznok! S ott áll a szomorú nemtő, érc keblében nem dobog a szív, de a miénk dobog helyette, és tele van azzal a szeretettel, mely e sírből árad és eget kér.

Irányi Dániel! Ideális bajnoka a magyar örökjognak a magyar függetlenségnek, puritán jellemeiddel összeférőbb volt a porladó hant s az egyszerű fakerszt, mint e díszes emlék, de tünd el sírodban a kőnek, érenek súlyát, mert ezek a honfitársaid tiszteletének kőbe véstet, érebe üntött ígéjét hirdetik.

Es most, Budapest érdeműs polgármestere, nekéd adom át a síremléket azért, hogy őrizd meg azt mint hű leteteményét bizalmunknak. Őrize meg veled együtt a magyar főváros közönsége is, tegyen rá időnkint koszorút babérból, nefelejtsből és világítsa meg a honfi érenek sugarival.

Kossuth beszéde közben lehullott a lepel a szoborról. A közönség kalaplevéve éljenzett, majd lelkesen ünnepelte *Kallós* Edét, a szép emlékmű alkotóját.

Az éljenzés után *Halmos* János, a székeslőváros polgármestere, lelkes szavakban áldozott *Irányi* emlékének és átvette a szobrot a fővárosi hatóság őrzetébe. Végül letette a síremlékre a székeslőváros hatalmas babérszuszoruját.

Ezután *Dániel* Gábor, a képviselőház alelnöke, a magyar törvényhozás nevében kegyelettel emlékezett meg a képviselőház egykori vezéralakjáról, aki minden pártnak és az egész országnak tiszteletét és

becsülését bírta. Beszéde végén letette a sirra a képviselőház koszoruját.

Most *Illyés* Bálint orsz. képviselő szavalt a eléres hangon gyönyörű alkalmi költeményét, melynek legszebb strófa így hangzik:

Merengő lelkem, hogyha látja itt
A megtestesült földi ideált,
Ki talán most is arról álmodik,
Miért oly hittel küzde ide át;
És elnézek a léha kor felett,
Eszményekért, mely már alig hevül:
A honfi bánat tépi szívemet,
S rá csüggedésnek gyászos árnya ül!

De mért a bánat? mért a csüggedés?
Nagyot, dicsőt a sir el nem fedez!
Az elveszett mag újra föltényez,
S egy szebb jövőnek termőfája lesz!
E szebb jövőt, oh népem! bizva várd,
S kövesd a zászlót, mit ő hordozta!
Légy elvben hű, jellemben nagy, szilárd!
S a népek atyja nem hagy el soha!

A szép költemény elhangzása után *Berzeviczy* Albert országgyűlési képviselő, az orsz. szabadelvűpárt nevében emlékezett meg a sirban nyugodó hazafőről, akinek tettei, életpályája biztosítják számára nemcsak körtársainak, de az utókornak a történelemnek elismerését is. Ez a síremlék, ugymond, csak szimboluma a magyar nemzet kebeiben élő megemlékezésnek és intő jel, amely a koronkint megtevészhető közzellemet vissza-visszahívja azoknak a nemes és magasatos emberbarát és hazafiai eszméknek a kultuszhoz, amelyeket ő oly igaz odaadással és hűséggel szolgált. Tisztelet nevének. — A dás emlékére.

Ezután *Meskö* László, Békés város országgyűlési képviselője, Békés város közönsége nevében mondott nagyhatású emlékezésedet; így végezte:

Bár magásra szárnyaltak törekvései, nem egy eszméje valósult meg, nem egy kivihetetlennek állított programponjtja vált törvénynyé. De az ő politikai hagyatékának legnagyobb része még ma is csak vágy, harc és törekvés, a mi vagyunk, a mi harcunk, a mi törekvésünk. Esmézi a mi politikai harcaink jelszavai most is, azok lesznek a jövőre is, talán hosszabb, talán rövidebb ideig de minden bizonynyal addig, amíg meg nem valósulnak. Alhoz, hogy meddig tart a harc, kétség férhet, de hogy küzdelmünk vége eszméink diadala lesz, az felül áll minden kétségen. Felül áll azért, mert ami bennük van az, jog és igazság s mert a jognak és igazságnak, ha erősen akaruk, előbb vagy utóbb érvényesülnie kell. S ha majd megszólal a győzelem harsonája, akkor a bus alak, mely most lehajtott fővel, bánatos szívvél, néma könynyel gyászolja a magyar szabadság küzdelmeinek vezérlelőjét, örömpreze, jölemelt fővel, magasan lobogtatott zászlóval fogja hirdetni, hng élet és valóság mindaz, amiért *Irányi* Dániel élt, küzdött és szenvedett. S Békés város közönsége mely a függetlenségi és 48-as eszmék melőbbi győzelem reményében teszi le a síremlékre a sziveből soha ki nem haló kegyelet koszoruját. Örökké büszke lesz arra, hogy a kivívott diadal egyik vezérbajnoka az ő köréből indult harcba, s az ő bizalmával főfegyverkezve lépett a diadal útjára.

Aztán a koszorúk elhelyezése következett, amely tiszteket *Rákosi* Viktor (a kunszentmártoniak nevében), *Dienes* Márton (a csongrádiak nevében), *Hentaller* Lajos (a gyulaiak nevében) szép beszéd kíséretében felelték meg.

Még *Kornai* István szavalt a előai szárnyalású alkalmi költeményét és *Seffer* László koszoruzta meg a sirt az Irányi-Asztaltársaság nevében, mire az ünneplő sokaság a himnusz éneklése közben szét-ozlott.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Hangverseny a Park-Klubban.** Fényes hangversenyt rendezett ma ese a Park-Klubban gróf *Szapáry* Pál, melyen olasz művészek és művésznők működtek közre. A hangverseny programja a következő volt: *Rossini*: *Asuccio* magándala a *Szevillai* borbélyból. Énekelte: *Navarrini*. *Mayerbeer*: *Magándal* a *Profétából*. Énekelte: *Guerrini* kisasszony. *Aria* az *Afrika* mból. Ő *Paradisó*. Énekelte: *Marconi*. *Verdi*: *Kettős* a *Troubadourból*. Énekeltek: *Guerrini* és *Marconi*, *Rossi*, *Carla* *Biodina*. Énekelte: *Marconi*. *Samson* és *Delila*. Énekelte: *Guerrini*. *Verdi*: *Comutatis* maledictus. A *Requiem*ből. Énekelte: *Navarrini*. *Verdi*: *Kettős* *Atadából*. Énekelte: *Guerrini* és *Marconi*. Az egyes számokat zajosan megtapsolta a hallgatóság, s az egész estén nagy ovációban részesítette az olasz művészeket és művésznöket. A hangverseny után, mely éjfélig tartott, tánc volt.

— **Hírek az Operából.** Az Operaházban holnap, kedden *Prévost* Henrik vendégtitelléptével *Otello* kerül színpadra, ebben az évadban először. Szerdán *Arnoldson* Sigrid asszony folytatja vendég szereplését a *Mignon* című szerepében. Csütörtökön mérsékelt helyárral a *Janesi* és *Juliska* mese-opera és a *Nap és föld* ballet IV. képe kerül színpadra. Ez az előadás a pénteki tavaszi ünnepi előkészületei miatt délután 5 órakor kezdődik. Szombaton *A sevillai borbély* *Rossini* szerepében folytatja vendég szereplését *Arnoldson* Sigrid asszony; az operát a *Rococo* ballet e *Gadása* követi. Vasárnap új betanulással másodszor kerül színpadra *Siegfried*.

„Az Opera tavaszi ünnepélye. Klotild főhercegnő értesítette az Operában e hó 17-ikén, pénteken megtartandó tavaszi ünnepély rendező-bizottságát, hogy az ünnepély védnökségét ellagadjá és megjelenését is kilátásba helyezte. A rendező-bizottság, élén *Keglevich István* gróffal általános érdeklődés és támogatás mellett fokozott buzgalommal működik és máris oly változatos programot állított össze, mely az ünnepély fényes sikerét eleve is biztosítja. A filharmonikusokon kívül, akik teljes számban fognak válogatott műsorral résztvenni, közreműködnek még magánjelenetekben a *Nemzeti Színház* művészei és művésznői, az *Operaház* valamennyi kiváló magánénekesnője és magánénekeske, valamint összes magántanácsnői és végül a teljes operai táncos és énekkar. A fővárosi közönség minden rétegében szokatlanul élénk az érdeklődés a fényesnek ígérkező ünnepély iránt, úgy, hogy már tegnap a páholyok és a belépti jegyek nagy része elkölt.

„Angol operett-társulat a Vigaszínházban. A *Vigaszínházban* e hónap 21-ikétől tíz estét át vendég-szerelő angol operett-társulat az első előadás előtt négy nappal, e hónap 17-én jön Budapestre. A társulat starja *Julie Ring*, a szépségéről és művészetéről egyformán híres operett-primadonna. A művésznő Angolország határain kívül is jól ismerik. Két év előtti amerikai tournée-ának nagy sikeréről hasábos tudósításokat írtak az angol lapok. Budapestre legelőször a *Newyorki színpad* címszerelőjének fog fellépni ugyanabban a szerepben, amelyvel legnagyobb diadalait aratta. A *Newyorki szépe* előadásának egyik külön érdekessége lesz *Frank Lawton*, a híres főtűművész szereplése akit Londonban épp úgy ünnepelelnek mint a legelső színművészeket. A társulat első három előadása a *Newyorki szépe* operett lesz, *Kerkernek*, az operett szerzőjének a drigálása mellett. Jegyek az angol operett-előadásokra, elővételi díj nélkül, már mostantól fogva várhatók.

„Hírek a Magyar Színházról. A *Magyar Színház* igazgatója ez évben is meg akar a jutalmazni karszemélyzetét és a folyó hó 27-ikén tartandó délutáni előadás jövedelmét átengedte a karnak. A rendezőség most fáradozik a műsor összeállításán és máris megnyerte több kiváló művész közreműködését. — A személynzet most az *Írek* (Les seures Gaudichard) című operettet tanulja. A darab szövegét *Maurice Ordonneau*, a zenét *Edmond Audran* írta. A kettős női főszerepet *Szojer Ilonka* fogja játszani.

„Blaha Lujza bucsuja. *Blaha Lujza* asszony e hét folyamán lép fel nyári szabadsága előtt utoljára a *Népszínházban*, szerdán e hó 15-én. A művésznő a *Falu rossza* Finum Rózsijában bucsuzik el a nyárra a főváros közönségétől.

„Kúry Klára fellépése. *Kúry Klára*, ki április kezdete óta szabadságon van, e szabadságidejének letelével május 16-án, csütörtökön tér vissza a *Népszínházba*. Első fellépése aznap este lesz a *Nedáns-virág* Deniseben.

„Nikisch Arthur kitérítése. A spanyol régens-királyné *Nikisch Arthur* karmestert, aki most a *Berlini* filharmonikusok hangversenyét dirigálja a *Madridi Teatro Real*-ban, az *Isabella*-renddel tüntette ki. A *Berlini* filharmonikusok a legnagyobb tetszést aratták *Madridban*.

„Eredeti bemutató a Magyar Színházban. A *Magyar Színház* a következő kommunikéval tudatja velünk legközelebbi bemutatóját:

Zboray Aladár énekes bohózatának, *As izomfiak*-nak a bemutatója szombaton, e hó 18-án lesz a *Magyar Színházban*.

Ha valami külföldi udjongságról lenne szó, a színház reklám-műhelye minden valószínűség szerint valamivel bőbeszédűbb lenne. De hát így, — édes istenkém, hiszen csak egy hazai darabról van szó!

„A kolozsvári Nemzeti Színházban a napokban volt a *Modell* premierje. A darab, amelynek címszerepét *Z. Bárdi Gabi* játszotta, nagy sikert aratott. A hálás közönség minden énekszámát többször megismételtette a kitünő primadonnának, aki már kedvencővé lett a kolozsvári publikumnak. — Ugyancsak a napokban elevenítették fel a *Falu rosszá*, Finum Rózsai szerepében *Bárdi Gabival*. Feledi Borist *H. Novák Irén*, a társulat kitünő naivája játszotta olyan hatással, hogy a harmadik felvonás után tizenkétszer tapsolta ki a közönség *Kassai Károly*-val együtt, aki *Göndör Sándor* alakította. A fiatal, nagytalentságú művésznő annyira a kegyeibe jutott már a kolozsvári közönségnek, mint még egyik elődje sem. A társulat most a *Bor* előadására készül, amelyben a főbb szerepeket *Hahnel Aranka*, *H. Novák Irén*, *P. Lukács Juliska*, *Szentgyörgyi, Molnár, Desséri* és *Gyöngyi* játszzák.

„A bor Nagyváradon. A nagyváradi Szigligeti-színházban a közönség rendkívüli érdeklődése mellett mutatják be *Gárdonyinak* a *Bor* című népszínművét. A zsúfolt házat a mű szépségei valószínűleg elragadták. *Baracs* szerepében *Pintérek* volt nagy sikere.

„Vidéki színészet. A zombori színház az idei október 1-jétől január 1-jéig terjedő időnyre *Deák Péter*, a soproni színház igazgatója kapta meg. *Deák Péter*

hetenként öt bérletes és egy bérletszűnetes előadást lesz köteles tartani. A színházra *Deák Péter*en kívül *Szabadhegyi Aladár*, *Kiss Pál*, *Mezei Béla* és *Micsely* színigazgatók pályáztak.

„Hangverseny a Telefon Hírműködésben. Ma hétfőn este a *Telefon Hírműködés* esti szórakozásul nagy házi hangversenyt rendez és közvetít előfizetőinek. A hangverseny keretében lesz a harmadik részlet felolvasása *Dreyfus*. Őt év élettemből címen az imént megjelent szenciációs könyvből. Közreműködésüket megígérték: *Hegy Aranka* a Népszínház primadonnája *Rónay Menkesdorffer Paula*, *Adamek Irma*, *Busch Nelly*, *Bokros Margit*, *Sebők Ada* és *Sugár Jolán* uralkodók. *Horti Ede*, *Neumann Simon*, *Rónai Odon* és *Vitez Róbert* urak. A hangverseny után 10 óráig az est folyamán érkezett híreket és táviratokat olvastatja fel a beszélő újság, majd meg 10 óratól 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Emke és az Elite kávéházból közvetít a *Telefon Hírműködés*.

MŰVÉSZET.

□ **A Tavaszi Nemzetközi Kiállítás** sikere szinte páratlanul áll kiállításaink történetében. A megnyitástól, tehát huszonhat nap alatt a látogatók összes száma 31.468 míg a múlt évi Tavaszi Kiállításnak az egész két hónap alatt csak 21.529 látogatója volt. Míg a mostani kiállítás napi látogatottságának átlaga 1210, addig a múlt évi Tavaszi Kiállításé 358. A csütörtöki zepeestély alkalmával megint több mint két és félezeren voltak a Műcsarnokban. A 60 filléres képes tárgymutatóból is már közel 8000 példányt kelt el. A legközelebbi zenestély csütörtökön, május 16-án lesz.

□ **Az új bankpalota.** Az osztrák-magyar bank budapesti palotájára hirdetett építési pályázat sorsa a jövő héten dől el Bécsben, ahová a bíralatra fölkerült magyar szakértők ma utaztak föl. A pályázatban nyolc osztrák és nyolc magyar műépítész vesz részt, akiket a pályázásra nyíltan ösztöndíjtartak. A terveket, amelyek Bécsben vannak, az osztrák bírálók már átvizsgálták s most a magyar bírálók rostálják meg a pályaműveket. A kitűzött díjak odaítélése ügyében a bírálók együttes ülést tartanak, míg az építésre való megbízás fölött később fog dönteni a bank.

□ **Művészeti ösztöndíjak.** A közoktatásügyi miniszter, mint minden évben, az idén is tíz, egyenként háromszáz forintos ösztöndíjat adományoz kezdő művésznövendékeknek, akik külföldi iskolákon fogják folytatni tanulmányukat. A pályázók, mintegy negyvenen, már benyújtották rajzaikat, képeiket vagy szobormintákat, amelyeknek megbírálása után dönt a dr. *K. Lippich Elek* miniszteri osztálytanácsos elnöke lete alatt működő bizottság az ösztöndíjak adományozása ügyében.

□ **Képtárlat Temesvárott.** *Temesvárról* táviratozzák. Az országos képzőművészeti társulat képtárlata ma nyílt meg a vigadó termeiben, fényes közönség jelenlétében. A város előkelő hölgyei közül is igen sokan voltak láthatók, élükön *Molnár Viktor* főispán nevelé, aki kétszáz tagból álló hölgybizottságot alakított a kiállítás sikerének előmozdítására. A városi hatóság közel 1000 korona segélyt támogatja a művészeti vállalkozást. *Molnár* főispán tartalmas megnyitói beszédet mondott, aztán *Telbisz* polgármesterrel, *Kapdebo* alispánnal, *Német Ödön* rendező, *Tull Ödön* és *Nyilassy Sándor* festők kalauzálása mellett megtekintette a közel 200 műből álló tárlatot, amelyben majdnem minden neves festő képviselve van. Mindjárt az első napon több kép kelt el.

□ **A kormány művásárlásai.** A kormány a Képzőművészeti Társulat tavaszi nemzetközi kiállításán nagyobb összegért vásárolt képeket és szobrokat a Szépművészeti Múzeum számára. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter a vásárlás megejtésére bizottságot küldött ki, amelynek elnöke *Zsilinszky Mihály* államtitkár és tagjai a következők: *Dr. K. Lippich Elek*, gróf *Andrássy Tivadar*, gróf *Andrássy Gyula*, *Berzeviczy Albert*, *Ráth György*, *Kammerer Ernő*, dr. *Téry Gábor*, *Benceur Gyula*, *Fényes Adolf*, *Lotz Károly*, *Szinyei-Merse Pál*, *Fadrusz János*, *Strobl Alajos* és dr. *Huska Jenő*. A bizottság *Zsilinszky* államtitkár elnöklésével a Műcsarnokban minap ülést tartott és a tárlat ismételt megtekintése után kiválasztotta azokat a képeket, amelyeket a miniszternek megvételre ajánl. A bizottság csak egy-két idegen művet szemelt ki s a bevásárlásra szánt összeg nagy része magyar művészeknek jut. A miniszter már a napokban dönteni fog a vásárlás dolgában.

□ **Magyar iparművészet a külföldön.** Franciaország világhírű porcellángyárának, a sévresinek igazgatója a napokban Párisból Pécsre utazott, hogy a híres Zsolnay-kerámia művészi formáit és díszítéseit tanulmányozza. Együttal sok darabból álló kollekciót vásárolt a magyar kerámia remekeiből, amelyeket már elküldött Franciaországba. Az igazgató Budapesten is több napot töltött, ahol Szana Tamás kalauzálása mellett tanulmányozta a magyar művészetet.

□ **Műterem.** Ily címen „festőművészeti folyóirat” indult meg *Förös Julianna* szerkesztésében és kiadásában. A folyóirat első számát megkaptuk: nekünk azért nem rokonszenves, mert a lap szerkesztője

sege például olyasmire is vállalkozik, hogy levél útján ad oktatást a festésben. Aztán leír „festészeti tanulmányokhoz alkalmas vidékeket”. Előfizetési ára egész évre 12 korona. Megjelenik havonként háromszor.

FŐVÁROS.

(*) **Jejlősé.** A 45-ös választmány ma délelőtti ülést tartott *Kléh István* udvari tanácsos elnöklése mellett. Ez alkalommal a fűrészesbe került két első osztályú tanácsos egyzödi állásra dr. *Szalay Sándor* és *Folkusházy* Lajos, másodosztályú jegyzőket jelölték. *Szalay Sándor* a tiz kerület szavazatából nyolcat kapott, *Folkusházy* ötöt *Ezenkivül Kállai Jenő* kapott három és dr. *Emödi József* két szavazatot. Az árvászeki első osztályú jegyzői állásra az összes szavazatokat dr. *Ságody Imre* árvászeki másodosztályú jegyző kapta.

(*) **Az adóhatalékok befűtésé.** Az ezidei második adórezsletnek határideje lejárt és így a kerületi elűjárásokok öllhűvák mindazokat az adózókat, akik ebbel törvényszabta kötezettségűknek eleget nem tettek. hogy az ezidei második adórezsletet valamint esetleges régbib adó- és hadmentességi díjartozásait késedelemi kamataival együtt most már annál bizonyosabban fizessék be mert különben ezeket a tartozásokat végrehajtás után és a végrehajtási díjak fölszámításával hajtják be rajtuk.

Nyilttér.

Luhí Erzsébet
gyógyviz.
gyomorbetegségek minden nemé ellen, ugyazintán a torok, égés és hörgők öllt hurtoas állapotában kiváló sikereit alkalmazzatik.
Megrndelhető a forrásbűrléségnél, Szolyván. (Bereg megye).
Budapesti főraktár: VIII., Kerepesi-út II., I. em.

ÜVEGKÉSZLETÉK a legolcsóbb és legfinomabb kivitelben minden árban.
TÜKRÖK velencei, francia és angol kivitelben, falra, kandelabó fölé és föllette aztalra.
CSILLÁROK Üveg- és bronz kivitelben, villanyra és légszuszre.
Régi csillárok átalakítása.
GIERGLHENRIK
Budapest, IV., Váci-utca 12. Telefon 10-90.

Mely fájdalommal jelentjük, hogy szeretett atyánk, illetve apósunk, nagy- és dédapánk
WOLLÁK JOZSEF UR
hosszu szenvedés után 82 éves korában, f. hó 11-én éjjel jobb étre szenderült.
A boldogulnak múlt tetemei f. hó 13-án, d. u. 4 órákor fognak a naottas házból (VI. Király-utca 16.) az új izraelita temetőben örök nyugalomra helyeztetni.
Áldás és béke poraira:
Budapest, 1901. május 12.
Wollák Gyula, Wollák Jakab, Wollák Zsigmond, Wollák Rezső, Wollák Soma, Wollák Már, mint gyermekei, Wollák Gyuláné szül. Wollák Anna, Wollák Jakabné szül. Berger Róza, Wollák Zsigmondné szül. Weber Janka, Wollák Rezsőné szül. Herczer Paula, Wollák Mórné szül. Berger Janka, mint menyeyi. Számos unoka és dédunoka.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

„Automobil-verseny. Érdekes látványosság színhelye lesz a főváros június 16-án, a midőn a Bécs-Grác-Budapest közötti versenyző automobilok érkeznek be és vonulnak be a Tattersallba; itt a *Magyar Automobil-Club* az oszták automobil-klubbal együttesen június 20-ig tartó kiállítást rendez. A kiállításon nemcsak a versenyen résztvett automobilek, hanem a legkülönbözlőbb formájú és szerkezetű járművek kerülnek bemutatásra. A kiállítás területén mindennap katonazene lesz és a közönség a Tattersall nagy pályáján aránylag csekély díj mellett sétatocsizást is fog tehetni. Rendeznek azonfelül virág- és lampion-korzó, valamint tréfás mutatványos automobilversenyeket és előadásokat. A rendezőbizottságok élén *Andrássy Géza*, *Esterházy Mihály*, *Károlyi Mihály* és *Szappáry Pál* grófok állanak. A verseny és a kiállítás részleteiről *Reiman Gyula*, a Magyar Automobil-Club főtitkára (Ferenciek-tere, 2. szám, I. emelet) készséggel ad felvilágosítást.

A Király-díj.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 12.

A sportsmanek, akik sohasem győznek ki a superlatívumokból, ma újra elmondták, mint már annyiszor, hogy a Dandár-királydíj óta nem volt még ilyen versenynapja a budapesti gyepeknek. Gyönyörű tavasz, sok-sok ezernyi közönség a tribünökön és a tribünök alján, izgalmas Király-díj — kell-e még egyéb a budapesti sportembernek? ... A versenyter körül képe egyszerűen pompás volt, a hangulat eleven, amelyet csak Király-díj idején látunk még a mi lelkesült sportsman világunkban is.

De hogy a legnagyobb aktualitásra térjünk, magára a Király-díjra, konstatálnunk kell, hogy ennél szebb és egyszersmind osnyább versenyt nem látunk még sohasem a turf-on. Szép volt, mert legjobb lovaink álltak ki érte hatalmas fieldben; csunya volt, mert a startja elrontotta. A lovak rosszul indultak el s így esett, hogy Retour és Ezermester, a sörkirály és Rohonczy Gida személfénye már a startnál elvesztették a versenyt. Hogy — mint minden bajból, ugy ebből is — Taral huzta a hasznót, csak egészen természetesen, kitűnően indulván el a nagy favorit Falbon a két Szemere 16: Ponyvássy és Sobri előtt. Falb elől volt a rövid oldalig. itt azután visszavette Taral s hagyta vezetni a két Szemere lovat előtte, míg mellette Eleget, Marathont és Carrasco galoppozott. A befordulót előtt Marathont vezetett a néger jockeyval, de csakhamar látni való volt, hogy nem bírja, s hogy a versenyben Falb lesz a döntő szó. A távoszlop előtt Taral hajtani kezdte a favoritot s ez engedett is a felhívásnak, úgy tört előre, mint egy pus-kából kilőtt nyíl. Csak hogy a távoszlop után rohanni kezdett Carrasco is, úgy, hogy a végén még küzdelemre is kényszerítette Taralt, melyből végül Falb került ki félhosszszal győztesnek. Retour és Ezermester a startnál annyira elmaradtak, hogy meg sem kísérelheték ledolgozni a tévesztéséget.

Falb győzelme csak annyiban volt népszerű, amennyiben sok embernek volt róla szóló tippet a zsebében. Péchy Andorral már úgy vannak az emberek, hogy fogadják a lovat, de nem igen kívánnak neki nagy versenyt, mert az eddigi nagy versenyek országnárszét úgy is megnyerte. Különösen lehangolta a közönséget Ezermester rossz startja, amely Carrasco jó futását véve alapul, bizonyára nagy szerepet játszott volna a versenyben.

A nap máskülönbben is inkább kedvezett a favoritoknak, mint az outsidersoknak. Legalább Falbon kívül Topromene, Gyopár és Mesalliance is igen erősen fogadott lovak voltak. Ez utóbbiban nagyszerű két-évet ismertünk meg, mely alighanem győztese lesz a csütörtökön eldülő Károlyi emlékversenynek.

A közönség természetesen nagyrészt a Király-díj iránt érdeklődött s különösen a hölgyvilág ott is hagyta a nagy eset után a versenyteret, a Stefánia-uti korzó kedvéért.

Ime, alább adjuk a mai nap részletes eredményeit:

I. Szóchenyi-díj. Távság 8000 méter, díj 250

darab cs. és kir. arany. Szemere Miklós Topromené-je (Dogget) első, Gut genug (Jones) második, Pattogó (Adams) harmadik. Totalizátor: 10: 14.

II. Handicap. Távság 1400 méter, díj 3000 korona. Geiszt Gáspár Igricos-e (Slack) első, Dogma (Jones) második, Malice (Hyams) harmadik. Azután Vieux Gareon, Donna Agnes, Kicsoda, Allegro, Beau-Fils, Hippokratés, Székü, Famulus Carmin. Totalizátor: 10: 64. Helyrefogadások: I. 50: 108. II. 50: 234. III. 50: 112.

III. Király-díj. Díj 100.000 korona, távság 1800 méter és egy 4000 korona értékű tiszteletdíj az elsőnek, 10.000 korona a másodiknak, 5000 korona a harmadiknak, 2000 korona a negyediknek. Péchy Andor Falb-ja (Taral) első Carrasco (Wilton) második. Sobri (Dogget) harmadik, Eleget (Gray) negyedik, Marathon (Hamilton) ötödik; azután Dicsó, Lovag, Retour Attila, Esti csillag, Ezermester, Kartal, Mind-egy, Ponyvássy és Dundi. Idélet: Küzdelem után 1/4 hosszal nerve, nyakhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 25. Helyrefogadások: I. 50: 84, II. 50: 244 III. 50: 506.

IV. Eladóverseny. Távság 1600 méter. Díj 2000 korona. Báró Harkányi A. Kontárja (Imre) első. Berta (Fürst) második. Barbara (Laznik) harmadik. Azután: Dodó, Mr. John, Vox populi, Pharisäer és Beauharnais. Totalizátor: 10: 58. Helyrefogadások: I. 50: 108. II. 50: 252. III. 50: 138.

V. Kétévesek eladóversenye. Távság 1000 méter. Díj 2000 korona. Báró Königswarder H. Gyopárja (Wilton) első. Cartell II. (Black) második, Tubicóm (Bulford S.) harmadik; futott még No-good Xantippe, Legény, Aruan, Peti II. Totalizátor: 10: 20. Helyrefogadások: I. 50: 72. II. 50: 152. III. 50: 116.

VI. Eladók handiapja. Távság 1000 méter. Díj 2000 korona. Mr. Brooke Benó-je (Adams) első, Moderne (Segrott) második, Ne engedj (Cleminson) harmadik, azután Hangya, Maestro, Sandy, Geri, Marietta, Trilla. Totalizátor: 10: 65. Helyrefogadások: I. 50: 90. II. 50: 96. III. 50: 66.

VII. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 8000 korona. Távság 900 méter. Báró Uchritz Zsigmond Mésalliance (Taral) első, Zsupánka (Barker) második. Bona fide (Gray) harmadik, azután Lator II., Lagzi, Trompf, Erinna Siastai, Orfraie, Reviver. Totalizátor: 10: 16. Helyrefogadások: I. 50: 70, II. 50: 104, III. 50: 108.

TÁVIRATOK.

Lemberg, május 12. Dr. Walega, ujonnan kinevezett püspök konsekrációja és intronizációja ma történt meg ünnepies módon.

Konstantinápoly, május 12. A francia és angol lapokban elterjedt hírek, amelyek szerint a szultán egészségi állapota aggodalomra adna okot, alaptalanok. A szultán a legjobb egészségnek örvend.

Washington, május 12. A kormány közölte a lapokkal, hogy a kormánynak oka van föltenni, hogy a német kormánynak sem valamely a venezuelai part mellett fekvő szigetnek, sem pedig valamely azon a vidéken fekvő kikötőnek vagy szénállomásnak a megszerzése nincsen szándékában.

André beszéde.

Lyon, május 12. Lanessan tengerészeti miniszter és André hadügyminiszter ma ideértek, hogy a kiszolgált katonák egyesületének ünnepén részt vegyenek. André hadügyminiszter beszédet mondott, amelyben azt mondja, hogy minden polgárnak meg kell

tanulnia a fegyverekkel bántani. A katonai szolgálat időtartama mindenkre nézve egyenlő legyen, de lehetetlen ezt az időtartamot a végtelenségig leszállítani.

A spanyol forrongások.

Madrid, május 12. Mint kijelentik, Weyler hadügyminiszter ellentétben Sagasta miniszterelnök véleményével nyíltan Katalónia önkormányzatának hívéül vallotta magát. A tegnapi szevillai zavargásokat diákok kihágásai idézték elő, miközben a rendőrségnek közbe kellett lépni. A Pelayo parancsnoka rendelkezést kapott, hogy halassza el eutazását, mert az angol löldközi tengeri hajóraj két hadosztályát várják.

N a p i r e n d.

Napló: Hétfőn, május 13. Római katolikus: Szervác. — Protestáns: Szervác. — Görög-ország: (április 30.) Jakab ap. — Zsidó: Ijar 24. — Nap ké: 4 óra 10 percek. — Nyugszik: 7 óra 10 percek. — Hold ké: délelőtt 1 óra 16 percek. — Nyugszik: délután 1 óra 19 percek.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Természettudományi tár. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépőjükkal tekinthetők meg.

Tavaszi képképzés a Múcsarnokban nyitva d. e. 9 órától d. u. 4 óráig. Belépőj 1 korona. Nemzeti Szalon képképzése délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépőj 50 fillér.

Levádfy Gyula festőművész képképzése az Andrássy-uti Belle-Vue épületben reggel 9 órától este 6 óráig. Dítalanul.

A magyar nők képzőművészeti és iparképzése az iparcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától este 6-ig. Belépőj 60 fillér.

Országos Képtár az Akadémiában zárva. Iparművészeti múzeum zárva. Töknológus Iparmúzeum nyitva van délelőtt 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

Mezőgazdasági múzeum zárva. Földtani intézet múzeuma zárva. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva d. e. 10—12-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár zárva.

Iparművészeti múzeum könyvtára zárva. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépőj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. kerület 32. szám alatt.

Tavaszi és nyári évad 1901.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter hosszú szelvény, elegáns teljes férföltözetre (kabát, mellény, és nadrág) ára csak	2.75, 3.70 4.80 frt jó	valódi
	6.— és 6.90 frt jobb	gyap-
	7.25 frt finom	jubó!
	8.65 frt legfinomabb	
	10.— frt legeslegfinomabb	

Egy szelvényt azonnal-élőnyhöz 10.— frtért, valamint felöltő-szövetet, zsidó-öndent, legfinomabb kammaronkot az élt gyári áron a legjobb hirtvednek és szőlőnek elismert postázó gyáraktár.

Siegel-Imhof Brünnben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszállításról kezeskedünk.

A magánvevőknek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti cégnél a gyár székhelyén megrendeli, előnyét jelentősen.

Magy. kir. osztálysorsjáték.

Sorsjegyek az I. osztályhoz kaphatók.

1/1 sorsjegy ára	12.— korona.
1/2 " "	6.— " "
1/4 " "	3.— " "
1/8 " "	1.50 " "

Pontos kiszolgálás!

Megrendelések legcélszerűbben postautalványon eszközölhetnek.

A hét színházi műsora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar Színház
Kedd	A mama	Otello	A vizsgáló bíró	San-Toy	Erőnkön felül
Szerda	Demimonde	Mignon	A vizsgáló bíró	Falurossza	A két Leonora
Csütörtök	Rómeó és Julia	Jancsi és Juliska A babatündér	A vizsgáló bíró	Betyár kendője Nebántsvirág	d. Szulamit este A denevér
Péntek	A bor	Tavaszi ünnep	A vizsgáló bíró	Cirkuszélet	A postás fiu
Szombat	A csőd	A szevillai borbély	A vizsgáló bíró	San-Toy	Az izomfi
d. u. Vasárnap este	Endre és Johanna	Siegfried	Ocskay brigadéros A vizsgáló bíró	Kissasszony feleségem Ingyenélők	A denevér

BUTOROK

úgy képzzenert, mint

Resztletfizetésre

valaegyszerűbből a legfinomabb kivitelig legjutányosabban

Chrentren és Fuchs

testvéreknei,

BUDAPEST,

VI. Teréz-körút 8.

Andrássy-út közelében

Kenes árjegyzék ingyen.

Szében

és kényelmesen butorozott szoba — tiszta és fűrészes — különbojárattal mérsékelt áron, május 15-re egy vagy két urnak kisé. Főnereg Sándor utca 50/B. I. 12.

LUSER L.-féle TURISTA-TAPASZ

Biztosan és gyorsan ható szorítókör, szemécs, és a talp, valamint a sarak békemenyessége, továbbá mindenféle műbőrszarvasda ellen. A hatástört. állás váltó-állatit.

SCHWENK L.

gyógysz. NEUDING-BÉCS.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellékelt elvált jegyzék és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell.

1 doboz ára kor. 1.30. 000.

Vidékire kor. 1.60. Előzetes beküldése mellett.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 29.

M. kir. OPERAHÁZ. Hétfő, 1901. május hó 13-án. Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. május hó 13-án. Blaha Lujza felléptével.

Tündérlak Magyarokban. Vigjáték 2 felvonásban. Magyarosította Szentpéteri.

Table with 3 columns: Actor names (Vámházi Lajos, Ferenc, Laura, Etel, Gyuri, Marcsa) and roles (Gyenes, Ádám, Dezső, Éva, Zilahi, Öreg bíró, Vizvári M., Eskudt, Ligeti J., Eskudtné, Rózsaszegegyi, Kántor, Blaha, Kisbíró).

MAGYAR SZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. május hó 13-án.

A Berliner Theater előadása: A kirchfeldi pap.

Szüzü 4 felvonásban. Iria Anzengruber Lajos. Kezdeté 7 1/2 órákor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. május hó 13-án.

A vizsgáló-bíró.

Bohózat 3 felvonásban. Iria. Alexandre Bisson. Fordította: Salamon Odón.

Table with 3 columns: Actor names (Lepantois, Bluteau, Duvingneul, Lajaunette, Bobin, Theodore, Eugène) and roles (Gál, Tourillard, Vendrei, Berniquet, Góth, Rendőrbiztos, Tapolczai, Csondór, Balassa, Pigeonné, Rónaszéki, Laurence, Bárdi, Perpignan).

NÉPSZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. május hó 13-án.

Kisasszony feleségem.

Operett 3 felvonásban. Irták Leterrière és Vanloo. Ford. Rákosi Jenő. Zenéjét szerz. Charles Lecocq.

Table with 3 columns: Actor names (Palméide, Marjolaine, Hannibal, Fricke) and roles (Kovács, Peterschop, Fedák, Aveline, Raskó, Polgármester, Szirmai, D'Escoubiac).

ÚRANIA SZÍNHÁZ. Hétfő, 1901. május hó 13-án.

A tánc.

Iria: Pekár Gyula. Zenéjét feldolgozta: Korn Aurél. Kezdeté 7 1/2 órákor.

ŐS-BUDA VÁRA

Ma tündéres kivilágítás mellett nagyszerű

Varieté-műsor

a Korvin-téri nagy színpadon, Camille de Lyon, New-York Stars, a Raebler-társulat, Legay-kvartett, Foni Nelson, Glinger és Lieb, Ritsche-duo és más egyéb világhírű előadók fellépésével. Gítyes karmester vezetésével álló zenekar közreműködésével.

Amerikai scating rink. Színes villamos vezetés. A teljes m. kir. honvédszeker hangversenye a karnagy személyes vezetésével.

A „Folies Caprice” vendéglátója Ben-All-Ey varázsszínház. Tréfás bur zenekar a mesebelen.

Belépődíj mindennap 60 fillér, péntek kivételével; pénteken 1 korona. Kedvezményes jegyek az összes dohányszomszékben 50 filléret kaphatók.

Somossy-Mulató (Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárváltás 7-kor. Kezdeté 8-kor.

Rövid vendéglátók! Rövid vendéglátók! Pontban 10-kor: Martin Pál

Berlini Seccsiós Varietével, Wolzogen Ernő

„Ueberbrettl” műsorával. A berlini elsőrangú színpadok művész-személyzete (énekessel és színelessel).

MŰSOR:

„Der lustige Ehemann” és a „Haselnuss” (tánc-duett) Wolzogen Ernő dalal.

„Der Bär” Tschowen Antaltól, „Regiecolleum és Parketreihe” (színházi tréfák) Reinhardt Mikstól.

Magyar és német költemények szavalása. Jegyek elővetelben kaphatók Weiss A. nagyfőnökségen, Karoly-kört 26., útszéde Andrássy-ut 26. és 38. sz. alatt ugyint a Somossy Mulató pénztáránál.

A felhők.

Az emberek az égen gyakran nézik a felhők járását, pedig sok ember homlokára is felhőket von a nagy életközlelem: a gond. Hogy-e felhők eltűnjenek és állandó derű kerüljön helyükre, ez minden ember leghőbb óhaja. Pedig ez nagyon könnyen elérhető, csak tudni kell, hogy hol ér az embert a szerencse.

A ki a Hecht-bankháznál vásárol osztálysorsjegyet, annak arca hamarabb felderül, mert a bankház oly szerencsés, hogy előbb-utóbb főnyeremény jut osztályrésztül. Vásároljon tehát osztálysorsjegyet a Hecht-Bankháznál, Budapest, Ferenccsok-tere 6. szám. Huzás május 22. és 23-án. Sorsjegyek ára 1/2 12 K., 1/2 6 K., 1/4 3 K., 1/8 1 50 K.



Magantisztviselő-sorsjegyek ára csak 1 korona. Huzás október 10-én 1901. június 1-én.

FŐNYEREMÉNYEK: 20.000, 3000, 1000, 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2, 1, 500, 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000.

Kaphatók a szövetségi irodában, VII. Erzsébet-kört 27. és a dohányszomszékben.

Társ. Egy tőzombon levő és igen jó forgalmu iparvállalathoz, mely 50% kimutatható tiszta hasznát jövedelmét, az üzem legnagyobb részét a vállalatok társaságok 5000 frt beütésel. Papír-szakmában jártasak előnyben részesítenek. Komoly referenciák. Kérésre küldök adataikat. J. 5000” alatt a kiadóváltóval.

Zongora fekete, Keresztváros, kevéssé használt, díszes kiállítású 250 frtért eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8-9-ig.

A ki hederült, cimbalom, harmonika, mecbanikai hangszerek, vagy zongorák akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyártó vállalatoktól. Kérésre küldök adataikat. J. 5000” alatt a kiadóváltóval.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 20 frt, gyönyörű megzenésített hangok, drbja frt 1.50, üres hangok drbja 80 kr. Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyártó vállalatoktól. Kérésre küldök adataikat. J. 5000” alatt a kiadóváltóval.

Zongora, Keresztváros, kevéssé használt, sürgősen eladó. VII. Kerepesi-ut 64. l. emelet, ajtó 11. Megtekinthető délután 11-12 óráig, délután 2-5 óráig.

Villatellkek. Szent-Mihály legkisebb fűvel helyén Budapesthez 38 perc, vasúti állomás, fűrdő és erdő mellett, 200-300 négyzet méter területtel. 50 otos stila-telek részletekkel kedvező feltételekkel eladó. Ára 2 frt 25 kr., négyzet méterenként, foglaló 40 frt, többi havi 10 forintot részletekben fizetendő. Bővebb felvilágosítást ad Gradl, Erzsébet-kört 27. (Délén, magyar szűrvállalatnál).

Antiszeptikus GUMMI és halvány, egyedül biztos hatású óvszer kitűnő minőségben, tisztaság, 1 füzet 3 frt 50. Halvány 2 frt 50. Probaküldemény 2 frt 50 kr. Manufacturer de gomme hygienique Budapest, Lipótkört 28-b.

Titkos betegségek mindennemű impotenciát még 100 ebbeknél is megelőző sikerrel, alaposan gyógyítja. med. univ. Dr. Fabinyi

V. kórházi orvos, specialista oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredménytel alkalmazzon vasúti szomszék kórházi gyakorlatában. Tízötök siker folytán honorárium utólag is fizethető. Továbbá az országgyűléssel kiadott levelekre díjazott választás kivánatra gyógyszerrel. 16778 Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-kört 12. l. em. Bejárata a lépcsőnél. Külön várótermek. Rendel 4 e 8-8-ig és 8-8-ig.

Elégedetlenség lehetetlen! Meg nem felelőért a pénz kifogás nélkül visszaadatik. Gyermekeköltönyök, iskolaköltönyök nagyság szerint 4 frttől, matrózöltöny 5 frt, felöltő 6 frt, Havelok egész galerral 5 frt, mindig raktáron Rothberger Jakabnál, csász. és kir. udv. ruhaszállító Budapest, Váci-utca 6. sz.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnőnek az olyan ember, ainek vére és testnedvi meg vannak fertőzve és a ki fiatalokri könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyű állapot megakadályozásáért, meg kellene valakinek, a ki a fiatalosgot a neki életből jókarral, őszintén és beahatón felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bakaik háran, tartzkodás nélkül és bizalommal elmondhatják. De nem elég ám ezen okokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a neki életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magas tisztségű és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hírvétele (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hoi a legnagyobb titkokat mellett kaphat mindenki (ugy érni, mint nő) a neki életből felvilágosítást, a hoi a beteg vére és testnedvi megtisztulnak, idegei megerősödnék, az egész szervezet megszabadul a koragyagoktól, lelki kényai megszűnnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegre biztos és teljes eredménytel használható gyógyódnál fogva a monarkában utóbb és egyedülálló. A mindennapi fogalkozás megvárása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítja már sok óta Dr. Palócz az ő speciális gyógyódnálval a bujakók sebeket, hűgység, hólyag, ideg- és hátgönc-bajokat, magömlést, elgyengült férfiert (impotenciát), aranyeret, bőrbetegségeket és a női nem szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak leveleire kimerítő, titkokat választ (a levelekre csak válaszlevegylet kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszeréről is gondoskodik. Rendelés naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap 4-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Gyári raktár képekkel és leírásokkal. Kényű, elegáns, darabja 45, 65 és 75 kr. lementelőknek árengedemény.

KERTÉSZ PÁL kalap- és uridivat raktár Budapest, Kerepesi-ut 44. Népszínházal szemben.

4 1/2 kgr. Kuba kávé Fiuméből vagy Triestből kiválasztva és bérmenten Frattelli Deisinger.

Új nyaraló Besenyő (Gödöllő) nagy fényes, vasúti állomás mellett, modern, magas földszint; 5 szoba, konyha, fűrdő, vízvezeték, manzarde-szoba, a szouterránnal csodásosba, medencébe, pinco, terrasse, veranda, melléképületekkel kiadó, esztétik eladó. Ugyanott körülfalított saroktelek ócska eladó. Tegla a helyszínen. Továbbá az országgyűléssel kiadott levelekre díjazott választás kivánatra gyógyszerrel. 16778 Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-kört 12. l. em. Bejárata a lépcsőnél. Külön várótermek. Rendel 4 e 8-8-ig és 8-8-ig.

Nagyváradai ház udvarral, kerttel a piac közelében 4500 frt törlesztett banktelorrel 12,000 forintért kiadó, esztétik fővárosi kiadó ingatlantér elcserebendő. Ertekezhetni: Dr. Huszár Kálmán ügyvédi irodájában Budapest IV., Regi Posta-utca. Butorvevők figyelembe ajánlunk, mellett szükséglettel bezeresznék, és írt árakban tekintik meg IV., Kerekesi-utca 6. sz. l. emelet, kizárólag saját műhelyeinkben készült polgári és urági butorkat. Elegánsan butorogott szobák. A lépcsőházból három egymásba nyíló utcai szoba, bútorok vagy tárgyaknak is megfelelő, vagy külön esztétik nőnek is kiadó. Andrássy-ut 41., U. 17. 3641

Szabadalom.

A m. kir. belügyminiszterium által 1900. évi március hó 21-én 28722. szám alatti jóváhagyott alapszabályok szerint működő és tagjai 10000 fővel megerősített Magyar Hites Szabadalmi Ügyvivők Testülete

tagjait, kik azokról a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelmi m. kir. miniszter felügyelt főnökség alá is tartoznak, mindennemű szabadalmi és iparváltó ügyek elintézésére ajánlja.

A testület tagjai: Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-ut 32. Böloskey Pál V., Fűrdő-utca 1. sz. Kaimár Jakob (Kaimár J.) VII., Kerepesi-ut 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tsa.) VII., Hotel Royal B. Meller Ernő VII., Erzsébet-kört 13. Neufeld Armin VIII., József-kört 8. sz. Schön Filipp (Schön F.) VII., Erzsébet-kört 19. Dr. Szilasi Jakob (Dr. Szilasi és Bernauer VII., Kerepesi-ut 32.

Dr. Lengyel nyirfabalzsam

Már magában vére anonnóvnyi nedv, a mely a nyirfából kifolyik, ha annak lértését megfürjük, emberemlékezt óta mint a legkiválóbb szépségzőr volt ismeretes, ha szobas szon nedv, a feloldó hatásait szerint hatásmá alakították át, csak akkor nyer igazán erős csodálókat. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, a mely ezáltal felszér és nyugodt válik. Ezen balzsam kiválóan az arcon a ráncokat és himbelyeket, ifjú arczot, a bőrnek fehérséget, gyöngyöséget és üdöcséget kölcsönöz; a legörvidobb idő alatt eltorlítja a szőrt, májoltat és anyagot, orvosságot, brókát s a bőr minden más egyéb usztátságit. Ára egy koronának használati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerertáron. A nyirfabalzsam alai puhává lett bőr konzerválására ajánlott esztétik gyógyódnálval a Dr. Lengyel-féle OPO-KRÉMET használni. Egy tégely 1 korona 30 fillér. A dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb, mely a bőr anyagát és teltségét tisztítja és birta a bőr minden más egyéb usztátságit. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Török József gyógyszerertára Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29. sz.

BANKHÁZ BUDAPEST, Károly körút 1 szám. Alapítottak 1874-ben. Rendeljük a legregibb budapesti bankháznál! Az ezen hírlapban körülményesen hirdett osztálysorsjegyek bankházamban legelőszérűbben az összesnek postautalványon való előleges beutódása mellett kaphatók! Árak: 1/4 sorsjegyet 33 korona, 1/2 sorsjegyet 65 korona, 1/1 sorsjegyet 132 korona! Össznyeremény 13 millió 160.000 korona! Huzás már május 22-én. Még csak rövid ideig. Hatóságilag engedélyezett

Végeledás. A még raktáron levő férfi-divatcikkek a legjobb minőségben, melyen a beszerzési áron alul adnak el. +V. Ker., Borostya-utca 6. szám. (Wurm-udvar.) KANTITZ G. ZSIGMOND Az üzleti berendezés eladó.